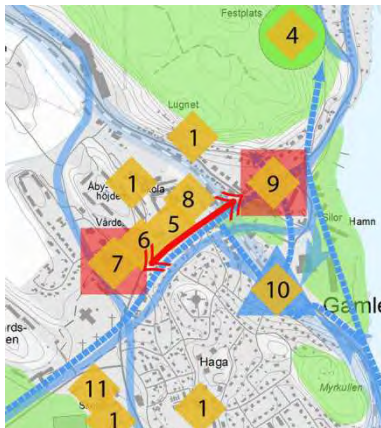

SAMRÅDSREDOGÖRELSE FÖR FÖP **GAMLEBY**

EFTER BESLUT I KS OM UTSTÄLLNING 2018-06-19

SAMRÅDSREDOGÖRELSE – VAD ÄR DET?

Syftet

Syftet med en samrådsredogörelse generellt är att beskriva hur samrådet har gått till och visa vilka förändringar som föranletts av samrådet. Den ska även bemöta och redovisa synpunkter som inkommit.

Bakgrund

Mellan den 13 december 2017 och 13 februari 2018 var FÖP Gamleby föremål för samråd enligt plan- och bygglagen 3 kap. 8 §. Somliga remissinstanser har sökt och fått uppskov. Allmänheten, intresseorganisationer och myndigheter hade då möjlighet att komma med skriftliga synpunkter på kommunens förslag på översiktsplan. Under hela samrådet fanns allt samrådsmaterial på kommunens hemsida www.vastervik.se, på kommunhuset och på biblioteket i Gamleby. Annonsering om samrådet gjordes i Västervikstidningen, Västerviksposten samt på kommunens hemsida. Ett allmänt informationsmöte hölls också den 15 januari i Åby Herrgård, då det kom cirka 100 personer.

Samrådsmaterialet har bestått av

- Planbeskrivning
- Bila 1 – Miljöbedömning av utvecklingsområden
- Bilaga 2 – Hållbarhetskonskvensbeskrivning
- Bilaga 3 – Trafikutredningar
- Planeringsunderlag: Skyfallskartering Gamleby
- Planeringsunderlag: Förslag på Kulturmiljöprogram för Västerviks kommun – Huvudområde Gamleby stad.

Utskick av samrådshandlingar har enligt en sändlista gjorts till remissorgan såsom interna och externa myndigheter, organisationer och gränsande kommuner via brev.

Sammanfattning av synpunkterna

Samrådssynpunkterna har sammanställts och kommenterats i den här samrådsredogörelsen, där Västerviks kommun redovisar för hur de inkomna synpunkterna behandlats. Under utställningen ges en möjlighet att se hur samrådssynpunkterna bemötts, samtidigt som möjlighet ges att på nytt lämna synpunkter på förslaget.

Synpunkterna under samrådet har berört lite av varje i FÖP Gamleby. Många av synpunkterna, särskilt de från privata avsändare har berört infartsvägarna och området runt Gamleby hamn.

Sammanfattning av ändringarna

Överlag har de inkomna samrådssynpunkterna inte lett till några stora förändringar, utan mer förtydliganden och mindre korrigeringar på flera olika ställen i FÖP:en, både i text och i karta. Det kan vara såväl bakgrundstext, förutsättningar som vägledning.

Många synpunkter har dock inte lett till några ändringar i FÖP:en och är bara bemötta direkt i samrådsredogörelsen. Somliga ändringar är gjorda utan att de har föranletts av någon samrådssynpunkt.

Större förändringar

En stor förändring är att utvecklingsområde Vårdhemmet tagits bort ur FÖP:en. Anledningen är att byggnaden inte är planerad att rivras.

Vägledningen och kartsikket om ny rekommenderad farligt godsled är borttagna, då det är lämpligare att lösa den frågan utanför FÖP:en.

En ny karta har tillkommit: Dagvatten, då länsstyrelsen hade synpunkter kring det.

Ändrad vägledning om att tung trafik leds om över hamnområdet och inte över Torget, utom till och från fastighet på Storgatan och delar av Odensvivägen, när Nya Norra infarten är byggd.

Det förtydligas även en del av Odensvivägen föreslås stängas av för motortrafik när Nya Norra infarten byggs.

Se även hamnområdet nedan.

Utredningsområdet vid Gamleby hamn med mera

Vatten och Samhällsteknik AB har på uppdrag av Västerviks kommun, efter genomgång av befintliga geotekniska utredningar utfört en konsekvensanalys av olika önskemål som finns för Gamleby hamn.

Rekreationsområde föreslås vara inriktningen i området runt Gamleby hamn, öster om Östra Ringvägen och Varvsgatan. Rekreationsområdet skulle kunna innehålla gräs, planteringar och andra parkliknande åtgärder, ställplats för husbilar, funktioner för fritidsbåtar, bryggor, möjligheter till sportfiske, strandpromenad, med mera. Noggranna geotekniska undersökningar samt översiktlig miljöteknisk undersökning föreslås för att närmare precisera vilken typ av verksamhet som är lämplig inom olika delområden. Handlingsplan föreslås för att säkerställa träspontens funktion, både vad gäller kajen och Gamlebyån. Östra Ringvägen och Varvsgatans funktioner föreslås säkerställas, bland annat för att avlasta Torget från trafik och som skydd mot översvämningar.

Inom utredningsområdet för geoteknik och klimatanpassning, enligt figur 14 i planbeskrivningen, bör bygglov ske restriktivt.

Avsändare

Länsstyrelsen i Kalmar Län är samordnare för de statliga myndigheterna. Under samrådstiden för FÖP Gamleby samlade länsstyrelsen in synpunkter från flera statliga myndigheter. Dessa myndigheter var Luftfartsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Statens geotekniska institut (SGI), Sjöfartsverket, Skogsstyrelsen och Trafikverket. Länsstyrelsen har gjort en samlad bedömning av de statliga myndigheternas synpunkter och det är endast den som redovisas nedan.

Statliga, organ

1. Länsstyrelsen (samordnare för statliga myndigheter) 2018-03-19

Regionala organ och andra kommuner

2. Kalmar läns museum 2018-02-08

3. Regionförbundet 2018-02-08

4. Lantmäteriet 2018-02-09

5. Linköpings kommun 2018-02-14

Kommunala organ

6. Barn- och utbildningskontoret 2018-02-08

7. Västerviks Bostad AB 2018-02-09

8. Västervik Miljö & Energi AB 2018-04-21

9. Miljö- och byggnadsnämnden 2018-02-22

10. Socialnämnden 2018-03-01

11. Kulturenheten 2018-03-06

Föreningar och företag

12. Moderaterna i Tjust 2018-02-08

13. Gamleby föräldraförening 2018-02-13

14. Saab-Barracuda 2018-02-14

15. E.ON Energidistribution AB 2018-02-22

Privatpersoner

16. Christian Thorvaldsson 2017-12-29

17. Inga-Lill Petersson 2018-01-10

18. Torvald Karlsson 2018-01-11

19. David Nyberg 2018-01-22

20. Hans Gustafsson 2018-02-06

21. Marian och Bo Söderberg 2018-02-08

22. Allan Hansson 2018-02-11

23. Victor Strandberg 2018-02-11

24. Bo Johnsson 2018-02-12

25. Egil och Kerstin Bergström 2018-02-12

26. Pia och Björn Jurell 2018-02-13

Ett stort tack...

... till alla er som skickat in synpunkter på FÖP Gamleby under samrådet och engagerat sig i Gamlebys framtid!

Vidarebefordring av dina synpunkter

I vissa fall är inte dina synpunkter något som hanteras inom ramen för en FÖP. I de fall där det är möjligt och lämpligt vidarebefordras synpunkterna av samhällsbyggnadsenheten till rätt instans. Det kan vara till exempelvis kommunen internt, andra organisationer, eller myndigheter.

Bemötande av inkomna synpunkter

Nedan följer en sammanfattande redogörelse för inkomna skriftliga yttranden

Statliga organ

1. Länsstyrelsen (samordnare för statliga myndigheter)

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) och hållbarhetskonsekvensbedömning

Lagstiftning

Enligt Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar 4–8§ krävs i princip alltid en miljöbedömning och en miljökonsekvensbeskrivning vid upprättande eller ändring av en översiktsplan enligt 3 kap. PBL (2010:900). Hänvisad lagstiftning gäller planer som påbörjats innan 1 jan 2018, den fördjupade översiktsplanen för Gamleby påbörjades innan detta datum. Det absoluta kravet på miljöbedömning gäller inte om översiktsplanen bara ändras lite eller om man gör en fördjupning som innebär en obetydlig ändring.

Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken (MB) är samråd, framtagande av rimliga alternativ och redovisning av motiv till valda alternativ är viktiga inslag i miljöbedömningen. Ett nollalternativ ska redovisas som planförslaget och övriga alternativ ska jämföras med. Hur processen gått till och de bedömningar som gjorts ska redovisas i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Denna ska finnas tillsammans med planförslaget. Detta innebär att MKB:n ska fogas till planförslaget utan att vara en del av detta.

Avgränsning av MKB

Det finns preciserade krav på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla. Samtidigt förtydligas också att innehållet ska anpassas till det som är rimligt. Det innebär att uppgifterna som ska tas in i miljökonsekvensbeskrivningen ska vara rimliga med hänsyn till bland annat planens innehåll och detaljeringsgrad och att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med andra planer eller tillståndsprövningar. Enligt 6 kap. 10 § miljöbalken ska avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningens innehåll ska göras i samråd med Länsstyrelsen. Något samråd om avgränsning har inte genomförts inför framtagandet av MKB.

Upprättade handlingar

Kommunen har upprättat dokumentet ”Miljöbedömning av föreslagna utvecklingsområden för bostäder och verksamheter”, daterad 2017-11-27, som består av en checklista.

Kommunen har även upprättat dokumentet ”Hållbarhetskonsekvensbeskrivning”, daterad 2017-11-27. Enligt dokumentets sammanfattning behandlar hållbarhetskonsekvensbeskrivningen den fördjupade översiktsplanens strategiska inriktning och rekommendationer. Den har genomförts i syfte att ge en bild av hur planen påverkar möjligheten att uppnå en hållbar utveckling med utgångspunkt från kommunens Vision 2030 – Livskvalitet varje dag.

Länsstyrelsens bedömning

Kommunen har upprättat en miljöbedömning i form av en checklista och redovisat hållbarhetsfrågor i dokumentet ”Hållbarhetskonsekvensbeskrivning”, däremot saknas själva miljökonsekvensbeskrivningen enligt Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar 4–8§ och som är utformad enligt 6 kap. MB.

Länsstyrelsen bedömning är att fördjupningen av översiktsplanen för Gamleby inte kan anses som en obetydlig ändring vilket innebär att kommunen behöver komplettera planen med en miljökonsekvensbeskrivning. De synpunkter Länsstyrelsen har utifrån tillgängligt material redovisas nedan.

Kulturmiljö

I miljöbedömningen och hållbarhetskonsekvensbeskrivningen för de olika områdena inom FÖP bilaga 1 och 2 behöver kulturmiljövärdena tydligare lyftas in och beskrivas hur påverkan ser ut samt hur man skyddar dem från skador och lyfter dem som en tillgång i detaljplanearbetet. Känslan är att FÖP:ens inledande syfte och ambition med att bland annat bevara, använda och utveckla kulturmiljön i Gamleby hänger för sig självt och får ingen tydlig riktning varken i planbeskrivning, miljöbedömning eller hållbarhetskonsekvensbeskrivning. Denna koppling behöver bli tydligare.

Social hållbarhet

På sidan 8 i Hållbarhetskonsekvensbeskrivningen under avsnittet ”Kommunikationer- Närmare varandra och omvärlden” bör den särskilda kopplingen till globala hållbarhetsmål kompletteras med mål 5, ökad jämställdhet och mål 10, minskad ojämlikhet.

På sidan 15 i Hållbarhetskonsekvensbeskrivningen under avsnittet ”Ett näringsliv i tillväxt i en hållbar kommun” bör den särskilda kopplingen till globala hållbarhetsmål kompletteras med mål 5, ökad jämställdhet och mål 10, minskad ojämlikhet. I tillväxt får fler möjlighet till arbete och genom professionellt ledarskap kan ojämlikheten minska.

Kontroll enligt 3 kap 10 § PBL

Riksintressen

Riksintresse för sjöfart

Länsstyrelsen delar Sjöfartsverkets synpunkt: ”Till hamnen i Gamleby går den allmänna farleden 346. Sjöfartsverket vill upplysa Västerviks kommun om regeringens maritima strategi (En Svensk maritim strategi för människor, jobb och miljö) som bland annat går ut på att flytta över gods från landtransporter till sjötransporter. Att omvandla handelshamnen i Gamleby till rekreationsområde kan påverka möjligheten till framtida sjötransporter.

Sjöfartsverket har i ett regeringsuppdrag "Analys av utvecklingspotentialen för inlands- och kustsjöfart i Sverige" (Sjöv Dnr 16-00767) utpekat hamnen i Gamleby som en potentiell hamn för kustsjöfart. Vid planering av belyningspunkter ska hänsyn tas så att dessa inte bländar sjöfarande eller påverkar funktionen på de ljuspunkter som är avsedda för sjöfartens säkra navigation.”

Riksintresse för turism, friluftsliv och obruten kust

Hela planområdet och därmed även samtliga utvecklingsområden ligger inom riksintresse för turismen samt det rörliga friluftslivet vid kusten (MB 4:2) och riksintresse för obruten kust (MB 4:2). Länsstyrelsen ser inga konflikter med riksintressena.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Miljö kvalitetsnormer för vatten samt VA- och dagvattenhantering

Den fördjupade översiktsplanen redovisar delar av Gamlebys vattenlandskap. Dock saknas en övergripande beskrivning kring allt vatten som påverkar planområdet, till exempel var vattendelare finns samt områdets koppling till kustvattenområdet-Östersjön.

Kommunen redovisar att Dynestadån går in från norr (in i Dynestadviken), Gamlebyån går genom tätorten Gamleby och att Baggetorpsån går in i södra delen av föreslaget planområde. Länsstyrelsen önskar ett förtydligande av helheten genom att till exempel komplettera den grönblåa strukturkartan på sidan 66.

Den fördjupade översiktsplanen saknar en strategi för dagvattenhanteringen. Det innebär att kommunen behöver bland annat redovisa vilka ytor som aktuella, hur mycket vatten kan de magasinera, vilka ytor kan fungera som mångfunktionella ytor, var kan vattnet ledas, vilken dimensionering har dagvattenledningar och vilka delar behöver bytas ut.

Ett antal kommunala åtgärder, över vad som behöver göras, räknas upp som vägledningspunkter, både under dagvatten- och VA-avsnittet. Detta är ett bra sätt att exemplifiera vilka svaga punkter som har identifierats och som måste åtgärdas.

Länsstyrelsen saknar en redovisning över vilka kopplingar som finns mellan Gamlebyviken, kustvattenförekomsten, området kust och hav inklusive båtliv, skärgård samt kust och havsplanering. Utöver bör det i samband med den fördjupade översiktsplanens beskrivning av Gamleby tätorts placering, långt in i viken, redovisas vilka förutsättningar som läget har.

Hälsa och säkerhet

Förorenad mark

I den fördjupade översiktsplanen behöver förorenade områden hanteras genom att:

- Beskriva den allmänna föroreningssituationen i Gamleby, med särskilt fokus på föroreningar som berörs av större förändringar av mark- och vattenanvändningen.
- Lokalisera potentiellt/konstaterade förorenade områden. De förorenade områdena ska stämma överens med den nationella databasen för potentiellt förorenade områden, EBH-stödet. I det fall där kommunen har lokaliserat objekt som kan vara förorenade och som inte finns med i EBH-stödet så behöver kontakt tas med Länsstyrelsen för att diskutera objektet.
- Formulera tydliga mål för hur förorenade områden ska tas om hand i kommunen/inom planområdet.
- Ange principiell information om hur förorenade områden ska hanteras i detaljplaner och bygglov.
- Redovisa konsekvenserna av de ställningstaganden som gjorts i översiktsplanen, i miljöbedömningen. Även de ekonomiska konsekvenserna för kommunen och berörda fysiska åtgärder kan behöva redovisas.

På sidan 83 i planförslaget har kommunen angett fyra potentiella förorenade områden på kartan som inte finns med i den nationella databasen, EBH-stödet, för potentiellt förorenade områden. Kommunen behöver ta kontakt med Länsstyrelsen för att diskutera objekten.

Kommunen har angett vilka förorenade områden som finns inom planen samt har redogjort för hur de ska hanteras och vem som är ansvarig att bevaka att det görs. I planen saknas en lista som redovisar de förorenade områdena på kartan samt eventuell status som det potentiellt förorenade området har och eventuell riskklass.

I miljöbedömningen framgår hur kommunen avser att hantera eventuella förorenade områden samt förorenade massor i de olika utvecklingsområdena. Kommunen behöver dock tydliggöra konsekvenserna med förorenade områden och förorenade massor, både avseende ekonomiska och fysiska åtgärder. Där kommunen har kommit fram till att det inte finns några kända förorenade områden behöver ändå kommunen konkretisera hur eventuella föroreningar och förorenade massor ska hanteras.

På sidan 83 står även följande: ”Se även Huvuddokumentet, avsnittet om Förorenad mark.” Kommunen behöver förtydliga vilket dokument det är som avses.

Klimatanpassning

Länsstyrelsen delar Statens geotekniska instituts (SGI) synpunkt: ”Översiktsplanen innehåller bedömningar av områdenas påverkan av förväntade effekter av ett förändrat klimat. Klimatscenerierna indikerar framtida ökningar i nederbörd vilket orsakar ökade flöden i vattendrag och förhöjda porttrycksnivåer i mark. Detta medför ökade risker för ras, skred, erosion och översvämningar, vilket bör värderas vid bedömning av framtida markanvändning (för såväl befintlig som tillkommande bebyggelse). Vid prövning av markens lämplighet för avsett planändamål måste hela livslängden hos bebyggelse, anläggningar etc. vara utgångspunkten för bedömningen. Översvämningsförebyggande åtgärder, tex uppfyllnader och vallar, medför geotekniska konsekvenser, vilket också måste beaktas.”

Vid förtätning där grönområden tas i anspråk minskar städernas resiliens mot översvämningar vilket gör att det är viktigt i ett tidigt skede som i en fördjupad översiktsplan peka ut översvämningsytor och planera för översvämning. Kommunen behöver således ett skikt som visar lågpunkter med större översvämningsrisker, vilka redovisas områdesvis. Nederbörden förväntas både öka och bli kraftigare vilket gör att en även strategi behövs (tillsammans med skiktet) för hur man beaktar det vid bebyggelse och infrastruktur. Förutom att motståndet mot översvämningar minskar vid borttagande av grönområden,

försvinner även en viktig funktion för svalka vid värmeböljor. Hur resonerar kommunen kring till exempel öppna dagvattenledningar, gröna tak, mångfunktionella ytor, regnträdgårdar och grön infrastruktur?

Jordens befolkning förväntas öka till drygt 11 miljarder till nästa sekelskifte samtidigt som klimatförändringar förväntas medföra att mycket jordbruksmark kommer försvinna eller bli obrukbar. Sammantaget gör detta att man måste vara oerhört restriktiv när det gäller att ta befintlig jordbruksmark i anspråk för nya bostadsområden och byggnationer.

Kommunen redovisar sammanställningar av blå och grönstrukturer, biologisk mångfald och jordbrukets värden. Däremot saknas en strategi kring hur dessa värden påverkas vid framtida detaljplaneläggning, för det som tas till hänsyn i detaljplanen påverkar exempelvis risken för översvämningar men även det sammanlagda värdet.

Geotekniska säkerhetsfrågor

Länsstyrelsen delar Statens geotekniska instituts (SGI) synpunkt om att geotekniska säkerhetsfrågor avseende ras och skred samt erosion enligt PBL ska klarläggas i samband med framtagande av nya detaljplaner, vilket bör lyftas fram i den fördjupade översiktsplanen.

Krisberedskap

Länsstyrelsen instämmer i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) yttrande om att kommunens övergripande översiktsplan bör beskriva en samlad bild över risker i kommunen för att skapa långsiktighet i kommunens riskhantering och samhällsutveckling. I den befintliga översiktsplanen saknas detta delvis men i den fördjupade översiktsplanen för Gamleby anser Länsstyrelsen att kommunen har identifierat risker med tillhörande åtgärdsförslag för området.

Kommunen har även identifierat att mer detaljerade riskanalyser bör genomföras på specifika områden där det i nuläget enbart finns analyser på översiktlig nivå. Detta är något Länsstyrelsen också vill lyfta fram i det fortsatta planarbetet.

Miljöfarlig verksamhet

Mellan Mandelblomsvägen och Västra Ringvägen har kommunen markerat att ett område har byggklara bostadstomter. Denna del av planen ligger i nära anslutning, enligt Länsstyrelsens uppgifter, pågående mellanlagring av farligt avfall. Kommunen behöver redovisa hur kommunen försäkras sig om att denna verksamhet inte gör det olämpligt för boende i de planerade bostäderna.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Inom planområdet har kommunen i sin LIS-plan (Landsbygdsutveckling i strandnära lägen) pekat ut områdena Almvik 1 och 2. Det behöver framgå hur dessa områden förhåller sig till den fördjupade översiktsplanen.

Natur

Kommunen har tagit ställning och valt att inte inkludera Boverkets ÖP-modells beskrivning av ”Grönt samband”, eftersom det betraktas som överflödigt i ett samhälle som Gamleby. Boverket definierar begreppet: ”Grönt samband innebär ett smalt parti av grönska och/eller vatten som knyter ihop värdefulla natur- och rekreationsområden och som är viktig att upprätthålla eller utveckla. Kan utgöras av en biologisk viktig spridningskorridor. Kan också illustrera behovet av att överbrygga en barriär exempelvis en motorväg.”

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen om att dessa förhållanden kan vara relevanta i olika skalor och även i mindre tätorter som Gamleby kan värdefulla gröna samband finnas eller behöva utvecklas.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen anser att det är positivt att syftet med FÖP Gamleby är att vägleda hur bland annat kulturmiljö ska hanteras, bevaras, användas och utvecklas i den långsiktiga utvecklingen av Gamleby. Den ska bilda en handlingsplan och underlag för hur kommunen skall arbeta med detaljplaner, bygglovsärenden och utredningar.

Länsstyrelsen vill dock påminna om de nationella kulturmiljömålen nedan, beslutade av riksdagen, vilka är styrande för staten och vägledande för region och kommun;

- ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas,
- människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön,
- ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser, och
- en helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen.

Kulturmiljöaspekten och värden knutna till den bör behandlas mer integrerat med andra avsnitt i FÖP. Bevarandet av historiska lämningar, byggnader, strukturer och landskapsavsnitt är inte ett självändamål, utan ett strategiskt medel för att uppnå olika syften. Bevarande kan exempelvis syfta till lärande/kunskapsförmedling, trygghet/förankring, rekreation/upplevelser, attraktiva/kvalitativa livsmiljöer, resurseffektivitet och/eller till låg miljöbelastning. Till exempel så lyfts kulturmiljön i avsnittet som heter ”Fritid, rekreation, kultur och turism” men i den vägledande delen finns inga tydliga ställningstaganden hur detta skall lyftas för att stärka arbetet i planbeskrivning och dess bilaga 2. Vidare behöver skrivelserna i den fördjupade översiktsplanen knytas tydligare till ställningstaganden i kommunens översiktsplan.

Kapitlet i planbeskrivningen som tar upp kulturmiljö beskriver översiktligt de kulturmiljövärden som finns inom planområdet. Nedan följer synpunkter kopplade till detta:

- Angående riksintressena så står det på sidan 52 att riksintressena skall så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt skadar kulturmiljön, men enligt lagen skall de skyddas mot åtgärder som påtagligt skadar kulturmiljön. Denna skrivelse angående skyddet mot påtaglig skada måste vara tydligare. ÖP skall inte bara redovisa de olika riksintressena, utan det skall även framgå hur kommunen avser att tillgodose dem. Kommunen bör därför i ÖP ange en övergripande planeringsinriktning för respektive område av riksintresse för kulturmiljövärden, samt tolka hur den utveckling som man vill genomföra förhåller sig till områdenas värden. Detta för att Länsstyrelsen skall kunna bedöma om kommunens avsikter är förenliga med riksintresseanspråken.
- Angående fornlämningar är det mycket bra att ambitionen är att deras potential i god planering lyfts fram och att de om möjligt och lämpligt skall göras tillgängliga. Deras skydd enligt 2 kap KML kan där styra hur detta kan lösas, en tidig dialog med länsstyrelsen är viktig. Även idag okända fornlämningar är skyddade enligt denna lag och det bör göras tydligt för planerarna att detta kan komma att kräva arkeologiska utredningar och tillgång till sådant underlag tidigt i processen för att kunna uppfylla övergripande syftet och ambitionen med den fördjupade översiktsplanen.
- Angående byggnadsminnen och byggnader; Gamleby kyrka har angivits som ett kyrkligt byggnadsminne. Det heter kyrkligt kulturminne, inte byggnadsminne och har ett eget kapitel 4 kap i KML. Angående byggnadsminne står det under vägledning Hela tingshusmiljön bör skyddas som byggnadsminne. Initiativtagare: Kulturmiljöenheten. Detta är upp till Länsstyrelsen att ta ställning till. Inget som kan ske på kommunal nivå.

Jordbruksmark

På sidan 58 i vägledningen för areella näringar står: ”Vid detaljplaneläggning, respektive bygglov inom betesmark ska det utredas om den aktuella betesmarken är brukningsvärd jordbruksmark, enligt miljöbalken 3:4”. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen om att även betesmark är jordbruksmark och bör tas hänsyn till vid utredning. Betesmarken är en del av odlingslandskapet och är viktig både för djurhållning och för den biologiska mångfalden.

Länsstyrelsens vill lyfta fram följande synpunkter angående jordbruksmark i planen:

- Västra Ringvägen - Södra delen av området är delvis i och i anslutning till betesmarker med särskilda värden. I planen anges att skogsområdet bör naturvärdesinventeras före exploatering. Kommunen behöver även utreda eventuell påverkan på de hag-/betesmarker som finns i och intill området och de särskilda värden som finns där samt påverkan för betande djur. Betesmark med särskilda värden bör inte tas i anspråk för exploatering.

- Åbyvägen - Området för exploatering för verksamhet avgränsas av en bäck. På andra sidan bäcken finns jordbruksmark. I planen står att skyddsavstånd till jordbruket ska beaktas och utredas vid detaljplaneläggning. Risk för påverkan av jordbruksmark behöver också utredas.
- Eldslösa - Området består av brukningsvärd jordbruksmark som används aktivt. Enligt 3 kap. 4 § andra stycket miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Länsstyrelsen vill lyfta fram till ett textutdrag ur MÖD P1188-17: ”För att ta marken (brukningsvärd jordbruksmark) i anspråk för bebyggelse krävs att den behövs för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse och att detta behov inte kan tillgodoses på annan mark. Bostadsförsörjning utgör i och för sig ett väsentligt samhällsintresse som kan medföra att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk (se prop. 1985/86:3 s. 53). Kommunen måste dock visa att behovet inte kan tillgodoses på annan mark.”

Skogsbruk

Länsstyrelsen delar Skogsstyrelsens synpunkt: ”Exploatering av skogsmark har i de flesta fall en negativ påverkan på naturvärden och kan i tätortsnära områden även ha en menlig påverkan på rekreativvärden. Inget av utvecklingsområdena ser ut att beröra skogsområden med höga naturvärden. Det kan dock finnas naturvärden som ännu inte registrerats. Därför är det angeläget att inventera samtliga skogsområden som påverkas av exploateringen.”

Bostadsförsörjning

Av lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) framgår att varje kommun ska ha riktlinjer för sin bostadsförsörjning. Syftet ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Riktlinjer för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Förändras förutsättningarna ska nya riktlinjer upprättas.

Eftersom kommunen inte har ett aktuellt bostadsförsörjningsprogram så går det i dagsläget heller inte att säga vilka boendeformer som behöver tillkomma i planområdet, vilket är en brist. Länsstyrelsen uppmanar kommunen ta fram ett riktlinjer för sin bostadsförsörjning inför framtida planering inom kommunen.

Social hållbarhet

Enligt Vision 2030 för en hållbar utveckling för Västerviks kommun befäster kommunen att alla är delaktiga och känner trygghet. Vidare redovisas tre punkter för att uppnå målet. Länsstyrelsen saknar en tydligare återkoppling i den fördjupade översiktsplanen avseende hur dessa frågor kan tas hänsyn till vid kommande detaljplanering.

Trafik och kommunikationer

Länsstyrelsen vill lyfta fram att trafik och kommunikationer spänner över flera frågor inom social hållbarhet så som brottsförebyggande, jämställdhet, funktionsvariationer och integration. Dessa perspektiv är viktiga att ta hänsyn till vid planering. Som ett exempel kan ett ställningstagande utformas på följande sätt: ”Gång och cykelvägar behöver planeras och anläggas så att de blir så säkra och trygga som möjligt.”

Under avsnittet ”Trafik och kommunikationer” redovisar kommunen: ”En bra kollektivtrafik är en jämställdhetsfråga. Det innebär att fungerande pendlingsmöjligheter är mycket viktigt för Gamleby.” När förändringar av hållplatser planeras behöver även trygghets- och brottsförebyggande perspektiv inkluderas liksom hur platsen tillgängliggörs för personer med funktionsvariationer. Exempelvis bör belysning och växtlighet planeras så att den visualiserar omgivningen och förhindrar dolda utrymmen.

Kommunen föreslår att satsningar ska göras på attraktiva mötesplatser i utemiljöer i Gamleby för att öka trivseln och tryggheten samt bidra till fler besökare på platsen. Kommunen behöver dock föra ett djupare resonemang om hur tryggheten ska ökas, det vill säga konkretisera vilka åtgärder som krävs och hur kommunen planerar att genomföra dem.

Att samla kommunikationer så nära varandra som möjligt för att underlätta för alla människor att använda allmänna kommunikationsmedel är en viktig del av en fortsatt god samhällsutveckling.

Vidare ser Länsstyrelsen positivt på att kommunen redovisar könsuppdelad statistik vilket synliggör kvinnor och mäns förutsättningar, livsvillkor och behov.

Infrastruktur

Trafik och kommunikationer

Länsstyrelsen vill påminna kommunen om det byggnadsfria avståndet på 50 meter från E22 och 30 meter från riksväg 35 samt Tjustbanan.

Digital infrastruktur

Det nationella målet är att hela Sverige ska vara uppkopplat till år 2025. 98 % ska ha tillgång till minst 1Gbit/s på hemmet och på arbetet, 1,9 % bör ha tillgång till minst 100Mbit/s och 0,1% bör ha tillgång till minst 30Mbit/s. Västerviks kommun har satt som mål att hela kommunen ska ha tillgång till uppkoppling med minst 50Mbit/s.

Kommunen redovisar att i Gamleby finns det fiber till flertalet flerbostadshus, och utbyggnad pågår till enfamiljshusen. Kommunen resonerar även att ett tydligt intresse kan skynda på utbyggnaden. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att kommunens riktlinjer inför detaljplaneläggning behöver ange om 50 Mbit/s kan säkerställas och levereras i framtida detaljplaner.

Övrigt

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen har använt sig av Boverkets förslag till ÖP-modell vilket gör att planbeskrivningen följer en tydlig struktur.

Kommentar 1 (till Länsstyrelsen)

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) och hållbarhetskonsekvensbedömning

Lagstiftning

Västerviks kommun anser inte att FÖP Gamleby är en betydande ändring av översiktsplanen. Därför bedömer vi att någon miljökonsekvensbeskrivning (MKB) inte heller är nödvändig. De kommuntäckande delarna av översiktsplanen håller sig på en mer övergripande strategisk nivå med vägledning främst i text och inte särskilt mycket i karta. De kommuntäckande delarna ger utrymme för FÖP:ar att gå ner på en mer detaljerad nivå och gå ner mer på karta och i vägledning, utefter de riktlinjer som ges av de kommuntäckande delarna. Förtydligande av ovanstående resonemang görs i Hållbarhetskonsekvensbeskrivningen.

Kulturmiljö

FÖP:en går inte in i detalj på hur kulturmiljövärdena ska skyddas, eller lyftas som en tillgång i detaljplanearbetet. Hur man ska göra det får avgöras detaljplaneskedet, från fall till fall, när man vet vad det är för önskad exploateringsutveckling i respektive område. Däremot görs det generella vägledningar i planbeskrivningen och det hänvisas även exempelvis till förslaget på kulturmiljöprogram, som är under framtagande, det hänvisas till riksintressena och det hänvisas till översiktsplanens Huvuddokument.

Social hållbarhet.

Korrigeras.

Kontroll enligt 3 kap 10 § PBL

Riksintressen

Riksintresse Sjöfart

Vatten och Samhällsteknik AB har på uppdrag av Västerviks kommun utfört en konsekvensanalys av olika önskemål som finns för Gamleby hamn. Utifrån den är rekreationsområde fortfarande inriktningen i FÖP:en. Men för att få en bättre kunskap över läget föreslår vi en översiktlig miljöteknisk markundersökning, noggrannare geotekniska undersökningar för marken och sjöbottnen utanför kajen, att träspontningens funktion säkerställs för kajen och Gamleby ån samt att säkerställa Östra Ringvägen och Varvsгатans funktioner.

Riksintresse för turism, friluftsliv och obruten kust

Noteras.

Miljökvälighetsnormer (MKN)

Miljökvälighetsnormer för vatten samt VA- och dagvattenhantering

I avsnittet MKN *Vattenförekomster* beskrivs alla aktuella vattenområden och miljöstatusen enligt vattenmyndigheten. I avsnittet *Naturmiljö*, under rubriken *Vattenmiljö* beskrivs de lokala vattnen som ligger i sambället eller i direkt närhet och dess känslighet. Delavrinningsområden framgår i karta och text. Grön- och blåstruktur kompletteras, genom att vattendragen förstärkas, så de framgår tydligare i kartan. Alla de vattenförbättrande åtgärder som Västerviks kommun arbetar med sedan tidigare och som kommer fortsätta och intensifieras gäller hela Gamlebyviken och kustvattnet. Gamleby tätort är endast en mycket liten del av detta arbete, och vi har därför valt att inte beskriva detta i detalj i detta sammanhang. Åtgärder inom lantbruk beskrivs i avsnittet *Areella näringar*. I samband med anläggande av nytt reningsverk för Gamleby, som är en stor miljöinsats, ingår även sanering av ledningsnätet i orten vilket innebär att en stor del av de äldre ledningarna där dagvatten leds in i spillvattennätet nu byggs bort. Detta beskrivs i avsnitten *Vatten och avlopp*, samt *Dagvatten*.

Grön- och blåstruktur kompletteras genom att tydligare lyfta fram åarna och bäckarna sträckning, även utanför FÖP-området. Detta gäller Gamlebyån, Lidabäcken och Baggetorpsån. Ett särskilt avsnitt finns om de areella näringarna och där har det lyfts in koppling till vattenområden även utanför FÖP-området. I avsnittet finns också koppling till känsliga vattenområden och även kustvattnet. Länsstyrelsen nämner i yttrandet Dynestadsån. Denna å berör inte Gamleby tätort annat än via tillförsel av vatten till Gamlebyviken som alla de andra vattendragen som mynnar i viken. Ån mynnar flera km från bebyggelsen i Gamleby.

Kopplingen till kustmiljön och andra styrdokument beskrivs i inledningen. Planbeskrivningen kompletteras med en kort text om den kommande FÖP kust och skärgård i detta avsnitt.

Det är viktigt att dagvattenfrågan får stor plats i FÖP:en. FÖP-Gamleby innehåller som länsstyrelsen påpekat inte en strategi för dagvattenhantering. Dagvatten hanteras i huvudsak via andra dokument och planer som VA-plan, VA-utvecklingsplan, saneringsplan (ledningsnät), Klimatanpassningsplan, Dagvattenpolicy. De delar av dagvattenfrågan som berör den översiktliga planeringen har lyfts in i FÖP-Gamleby.

För närvarande arbetas för fullt med en dagvattenstrategi som ska innehålla en åtgärdsplan. Denna strategi är en omarbetning och uppdatering av dagvattenpolicyen från 2007. Uppdateringens syfte är att tillskapa långsiktigt hållbar dagvattenförsörjning i hela kommunen. I FÖP Gamleby pekas kritiska områden för dagvattenhantering ut liksom områden som kan vara en resurs för dagvatten i framtiden, till exempel för dagvattenfördröjning och omhändertagande. Områden som är viktiga för ett framtida mångfunktionellt utnyttjande.

Planbeskrivningen kompletteras med en särskild dagvattenkarta där områden särskilt viktiga för dagvattenhantering ska tydliggöras. Kartan grön- och blåstruktur utgör basen för denna karta. I hänsynskartan finns också vattendragen, kustvattnet och lågpunkterna med men det är mycket information i den kartan så det kan göras tydligare. Det har utförts en lågpunkts- och skyfallskartering för Gamleby vilken är en mycket viktig del i det förebyggande dagvattenarbetet. Denna kartering finns med i materialet sedan tidigare och är en viktig grund till dagvattenkartan.

Kopplingen mellan båtlin, skärgård och havsplanering och likaså beskrivning av förutsättningarna för Gamleby tätorts geografiska läge långt inne i Gamlebyviken kommer att göras i FÖP kust och skärgård, som samhällsbyggnadsenheten har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att utföra.

Hälsa och säkerhet

Förorenad mark

- Förtydligande görs om den allmänna föroreningsituationen i Gamleby.
- Föroreningar som inte finns med i EBH-stödet får behandlas i särskild ordning.
- Avseende förorenade områden är kommunens synpunkt att det är bättre att utnyttja förorenade områden vid nyetablering eller utökning av industri istället för att ta jungfrulig mark i anspråk. Vid iordningställandet av marken kan det medföra en merkostnad men ur ett samhällsekonomiskt perspektiv blir det totalt lägre kostnader i ett längre perspektiv. Mål för förorenad mark finns i översiktsplanens Huvuddokument.
- Information för förorenad mark finns i översiktsplanens Huvuddokument.
- Konsekvensen är att undersökningar ska göras i detaljplaneskedet. Vid behov ska saneringar göras kopplat till bygglovsprocessen (enligt planbestämmelser). Beroende på vilket utvecklingsområde som berörs ser det lite olika ut.

Korrigeras: De fyra föreningarna som inte finns med i EBH-stödet tas bort från kartan.

Lista som redovisar de förorenade områdena finns på miljö- och byggnadskontoret och bygger på uppgifter ifrån EBH-stödet.

Den ekonomiska konsekvensen är svår att uppskatta på ett rimligt troligt sätt eftersom den blir beroende av hur området kommer att användas och bebyggas samt vilken verksamhet som ska bedrivas på platsen. Det man möjligen skulle kunna göra i FÖP-läget kan göra är att uppskatta vad schaktning och omhändertagande av vissa volymer kan innebära för kostnader. Om massorna kan ersätta jungfruligt material på annan plats kan det ge en post på plussidan. Men detta ger dock inget underlag som ger en rättvis bild av verkliga kostnader. Någon korrigerings i FÖP:en görs således inte.

Förtydligas att det är översiktsplanens Huvuddokument som avses.

Klimatanpassning

I samband med att samrådsupplagan togs fram, togs även en skyfallskartering fram, som har varit till hjälp att identifiera lägpunkter vid skyfall. Varje utvecklingsområde för bostäder, respektive verksamheter är miljöbedömt genom en checklista, där översvämningar och ras- och skred varit ett par av parametrarna. Vid detaljplaneläggning, så finns det möjlighet att gå djupare in på dylika frågor.

I planförslaget föreslås det att i samband med exploatering krävs ytterligare geotekniska undersökningar i de områden som pekats ut som riskområden för ras och skred. Det föreslås vidare att det får utredas hur exempelvis områden med befintlig infrastruktur, eller befintlig byggnation hotade av havsnivåhöjningarna och/eller ökade flöden vid skyfall ska klimatanpassas.

Se kommentar under rubriken Miljö kvalitetsnormer för vatten samt VA- och dagvattenhantering, angående dagvattenstrategi, strax här ovan.

Endast ett område föreslås tas i anspråk på jordbruksmark. För motivering till detta, se under Vägledning för verksamhetsutvecklingsområde Eldslösa.

Vad exakt som kommer att planeras i detaljplaneskedet läser FÖP:en inte fast i detalj – FÖP:en är ett vägledande politiskt styrdokument. Det är inte FÖP:ens uppgift att ha situationsberoende strategier för detaljplaneringen i FÖP:en, exempelvis vad gäller det sammanlagda värdet av olika intressen på en viss plats och hur det ska förhålla sig till tänkbara typer exploateringsintressen. I detaljplaneskedet får man väga olika värden och risker, både enskilt och tillsammans mot de aktuella exploateringsintressena. Här kan man få hjälp och stöd av FÖP:en, eftersom den tar upp en mängd olika bevarandevärden, risker, med mera, med till hörande vägledning. Även miljöbedömningarna för utvecklingsområdena ger stöd vid detaljplaneläggning, inom de enskilda utvecklingsområdena.

Geotekniska säkerhetsfrågor

I samrådsupplagan av planbeskrivningen fanns det vägledning angående ras och skred samt erosion för vart och ett av de föreslagna utvecklingsområden där sådana indikationer fanns, enligt tillgänglig data. Där det inte finns några indikationer idag, bedömer Västerviks kommun inte att det behövs någon sådan vägledning från FÖP:en.

Krisberedskap

Angående att kommunens övergripande översiktsplan bör beskriva en samlad bild över risker i kommunen är inte en FÖP-fråga, utan för behandlas då berörda kommuntäckande delar av översiktsplanen görs om, såsom Huvuddokument och det tematiska tillägget Strategi för klimatanpassning.

Miljöfarlig verksamhet

Förtydligas: Omfattningen verksamheten vid återvinningscentralen bedöms inte vara av någon störning för framtida boende på de utpekade byggklara tomterna vid Mandelblomsvägen. I dagsläget är återvinningscentralen bara öppen ett par eftermiddagar i veckan för insamling av avfall.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

LIS-områdena Almvik 1 och 2 i översiktsplanens tematiska tillägg bebyggelse på landsbygd ligger inte inom FÖP-området och hanteras i särskild ordning, utanför FÖP-arbetet.

Natur

Korrigeras. Grönt samband införs i Utvecklingsstrategikartan.

Kulturmiljö

Planbeskrivningen förtydligas under kapitlet om Kulturmiljö med att Västerviks kommun arbetar efter de nationella kulturmiljömålen.

I FÖP:en har vi försökt att hålla isär de olika ämnesområdena i olika avsnitt för att lättare bitta. Däremot korshänvisar FÖP:en gärna till andra avsnitt, eller andra dokument. FÖP:en kompletteras med hänvisning till kulturmiljöavsnittet från avsnittet om Fritid, rekreation, kultur och turism, samt Målpunkter, mötesplatser, offentliga rum.

Ställningstagandena som finns i det kommuntäckande Huvuddokumentet för Västerviks kommuns översiktsplan gäller naturligtvis också för FÖP Gamleby. Förtydligas i inledningen av kulturmiljöavsnittet i FÖP Gamleby.

Vägledningen om att skydda riksintressena för kulturmiljö korrigeras.

FÖP:en tar ställning i detaljplaneskeendet vad gäller eventuell påverkan av riksintressen och kulturmiljö. Det är kommunens ambition att i så stor utsträckning som möjligt göra detta, men det är inte möjligt förrän man vet vad som planeras. I den fördjupande översiktsplanen byfts att det finns värden som kan påverkas vid eventuell exploatering. Närmare analys av detta ska göras i samband med detaljplanearbetet.

Förtydligande om idag okända fornlämningar görs i både planbeskrivning och i miljöbedömningen av utvecklingsområdena.

Korrigeras angående kyrkligt kulturarv.

Jordbruksmark

Förtydligande görs om att betesmark som inte är kultiverad per definition, inte är brukningsvärd jordbruksmark, enligt MB 3:4.

Utvecklingsområdet Västra Ringvägen är inte utpekade inom hag-/betesmark, utan enbart i skogen, intill hag-/betesmarker. Men de kartskeket, som kommunen har haft till förfogande, och som indikerar hag-/betesmarkernas värden sträcker sig in i skogen och in i utvecklingsområde Västra Ringvägen. Förtydligande görs angående att vid exploatering ska området inventeras avseende naturvärden och att exploaterings påverkan på den angränsande betesmarken särskilt beaktas. När det gäller skogsområdena har vi ju som rutin att alltid göra en naturvärdesinventering enligt svensk standard när vi tar nya områden i anspråk.

Utvecklingsområde Abyvägen kompletteras med att risk för påverkan av jordbruksmark också behöver utredas.

Utvecklingsområdet behålls, se vägledning gällande Eldlösa i planbeskrivningen för motivering.

Skogsbruk

Inventera samtliga skogsområden som påverkas av utvecklingsområden, då det kan finnas naturvärden som ännu inte registrerats. Förtydligas för utvecklingsområden som är utpekade i skogsmark att när det gäller skogsområdena finns en rutin att alltid göra en naturvärdesinventering enligt svensk standard när nya områden tas i anspråk.

Bostadsförsörjning

Västerviks kommun har en bostadspolitisk strategi från förra mandatperioden. Revidering/översyn av det planeras till kommande mandatperiod. Förtydligas i att FÖP:en inte anger vilken upplåtelseform det ska vara i utvecklingsområdena.

Social Hållbarhet

I checklisten för miljöbedömning för samtliga utvecklingsområden tas den sociala miljön upp (trygghet, säkerhet, tillgänglighet för alla.) Checklisten är ju ett slags "inför miljöbedömning av eventuellt kommande detaljplan". Under avsnittet Målpunkter, mötesplatser, offentligt rum föreslås en rad saker som berör delaktighet och trygghet, även om långt ifrån allt kommer att leda till en ny detaljplan, men väl viktiga aspekter att ha med sig vid kommande detaljplanering. Men som det står i hållbarhetskonsekvensbeskrivningen, under rubriken Alla är delaktiga och känner trygghet, så går allt inte att lösa med hjälp av fysisk planering. Särskilt delaktighet. Delaktighet i planprocessen är kanske det närmaste i kommer? Den fysiska planeringen är i bästa fall möjliggörare till delaktighet och trygghet.

Trafik och kommunikationer

Korrigeras i väsentliga delar i kapitlet Trafik och kommunikationer.

Vilka åtgärder som krävs och hur kommunen planerar genomföra för att få till satsningar på attraktiva mötesplatser i utemiljöer i Gamleby, som föreslås i samrådsupplagan får hanteras i särskild ordning, utanför FÖP-arbetet.

Infrastruktur

Trafik och kommunikationer

Korrigeras i miljöbedömningen av utvecklingsområdena, för berörda utvecklingsområden.

Digital infrastruktur

Att säkerställa önskad hastighet på bredband är inte en FÖP-fråga. Diskussion får ske med respektive leverantör om en viss hastighet kan säkerställas och levereras i framtida detaljplaner.

Regionala organ och andra kommuner

2. Kalmar läns museum

Kalmar läns museums bebyggelseenhet (Klm) har granskat förslaget till fördjupad översiktsplan (FÖP) för Gamleby tätort i Västerviks kommun upprättad 2017-11-27.

Under 2016 genomförde Klm en revidering av den del av Västerviks kommuns kulturmiljö-program som berör Gamleby tätort. Kulturmiljöprogrammets synpunkter har arbetats in i FÖP:en tillsammans med riksintressena för kulturmiljövården (H95A Lofta och H95B Gamleby), byggnadsminnen samt områdets rika förekomst av fornlämningar.

Klm hade gärna sett att temat ”Kulturmiljö” hade integrerats mer med temat ”Fritid, rekreation, kultur och turism”. Att föra samman de båda områden hade tydligare visat kulturmiljöns betydelse som en viktig faktor för att utveckla Gamlebys attraktionskraft som besöksmål och historien/kulturmiljöerna som en viktig del i innevånarnas vardag. Tankarna kring hur kulturmiljön kan användas som en drivande faktor skulle också med fördel kunna utvecklas.

På sidan 12 finns figur 4: Hänsyn. I teckenförklaring har av misstag uttrycket *karaktärsområde* använts, vilket var den benämning som användes i kulturmiljöprogrammet från 1986. Detta bör ändras till *kärnområde* vilket är det uttryck som används i förslaget till reviderat kulturmiljöprogram.

Klm anser för övrigt att den FÖP:n som helhet redogöra för kulturmiljöaspekterna på ett bra sätt.

Kommentar 2 (till Kalmar läns museum)

Planbeskrivningen kompletteras med kors hänvisningar till kapitlet om Kulturmiljö, från berörda kapitel, exempelvis det om ”Fritid, rekreation, kultur och turism”.

Korrigerings görs i figur 4, Hänsyn.

Noteras.

3. Regionförbundet

Regionförbundet lämnar alltid synpunkter på kommuntäckande översiktsplaner och då framförallt i frågor där Regionförbundet har ett särskilt ansvar. För fördjupningar av eller tillägg till översiktsplaner lämnar Regionförbundet yttrande enbart om planen bedöms beröra frågeställningar av regional betydelse. Våra yttranden grundar sig på ställningstagande i den regionala utvecklingsstrategin, RUS.

Som helhet är den fördjupade översiktsplanen för Gamleby en intressant och mycket väl genomarbetad plan som Regionförbundet bedömer ligger helt i linje med länets RUS. Texterna ger en allsidig belysning av Gamlebys förutsättningar och är generellt lättförståeliga med tydlig struktur över vad som ska göras och av vem.

Vi saknar dock i beskrivningar av bredband hur trådlösa nät och nätsäkerhet hanteras i planen. I ett datadrivet samhälle uppstår effekter som genomgripande påverkar vårt samhälle jämfört med hur vi planerar och prioriterar idag. Digital kommunikation finns inbyggd och utvecklas ständigt i fastigheter, tekniska försörjningssystem, transportsystem, boende- och stadsmiljöer och landsbygden. Bredbandsinfrastrukturen som möjliggör att bygga och utveckla det datadrivna samhället samt att digital kommunikation är ändamålsenlig och tillförlitlig behöver inkluderas i den fysiska planeringen.

Därutöver avstår Regionförbundet att lämna synpunkter då vår bedömning är att den fördjupade översiktsplanen för Gamleby framförallt är av betydelse för ortens och kommunens egen utveckling och framtida beslut.

Regionförbundets allmänna bedömning är att planen ger goda förutsättningar för en attraktiv och positiv utveckling av Gamleby som en viktig del av Västerviks kommun. Planen bidrar därmed även till en positiv regional utveckling.

Kommentar 3 (till regionförbundet)

Hur trådlösa nät och nätsäkerhet hanteras är ingen FÖP-fråga, utan hanteras i särskild ordning..

4. Lantmäteriet

Ingen erinran.

Kommentar 4 (till Lantmäteriet)

Noteras.

5. Linköpings kommun

Linköpings kommun är positiva till att genom denna remis få kännedom om pågående utvecklingsstrategier för Gamleby. Linköping och Gamleby har en funktionell koppling, genom t.ex. pendlingsutbyte för utbildning och arbete. För en attraktiv studie- och arbetspendling är det viktigt att den regionala kollektivtrafiken, kommunerna emellan, säkerställs god framkomlighet.

Linköpings kommun har inga erinringar mot förslag till fördjupning av översiktsplan för Gamleby.

Kommentar 5 (till Linköpings kommun)

Noteras.

Kommunala organ

6. Barn- och utbildningskontoret

Det är ett omfattande och värdefullt arbete som skett i samband med framtagandet av FÖP Gamleby. De allra flesta delarna har dock inte en så direkt betydelse för förskola och skola att det är relevant för barn- och utbildningskontoret att ha synpunkter. Det finns dock några områden där barn- och utbildningskontoret vill inkomma med synpunkter runt.

FÖP Gamleby lyfter fram betydelsen av olika trafiklösningar som kan skapa en säkrare trafikmiljö. Det tycker barn- och utbildningskontoret är bra liksom även att förslag finns runt hur gång- och cykelpassagen vid högstadieskolan kan göras säkrare. Det är också bra att frågan om sammanhängande cykelnät lyfts fram samt att förskolor och skolor är exempel på ”målpunkter” i cykelnätet.

Barn- och utbildningskontoret instämmer i beskrivningen av att de fasta idrottsanläggningarna är en viktig del för fysisk aktivitet i skolan. Av den anledningen är det också viktigt att se över så att anläggningarna i tillräcklig omfattning blir tillgängliga för skolan.

I avsnittet om offentlig service beskrivs vilka förskolor och skolor som finns i Gamleby. I detta avsnitt kan det läggas till att det framöver kommer att erbjudas även barnomsorg på obekvämt arbetstid i den

kommunala förskolans lokaler. Denna omsorg är avsedd för barn vars föräldrar har sitt ordinarie arbete förlagt till kvällar, nätter eller helger.

Kommentar 6 (till barn- och utbildningskontoret)

Noteras och korrigeras.

7. Västerviks Bostad AB

VD föreslår styrelsen lämna samrådshandlingarna för FÖP Gamleby utan erinran.

Styrelsen beslutar i enlighet med VD:s förslag.

Kommentar 7 (till Västerviks Bostads AB)

Noteras.

8. Västervik Miljö & Energi AB

Synpunkterna avser huvudsakligen VMEAB:s AO Vatten.

Synpunkter kopplade till dokumentet Planbeskrivning, samrådsupplaga

s. 21 Gamla vägen. Dagvatten. Närliggande dagvattenledning är hårt belastad. Ytterligare anslutning kan påverka nedströms belägna områden, varför lokal fördröjning bör utredas.

s. 25 Solsjö. VA. Kräver kapacitetsutredning för både vatten och spillvatten. Kan medföra behov av pumpstation.

s. 29 Eldslösa. VA. LTA är en förkortning av lättrycksavlopp.

s. 32 Hammar. Dagvatten. Dagvattensystem ej utbyggt i området. Oklart vad som menas med sista meningen om markarbete.

s. 33 Härstad. Dagvatten. Dagvattenutredning i samband med detaljplaneläggning.

s. 35 Västra Ringvägen. VA. Finns möjligheter till anslutning av allmänt vatten och avlopp, men området är utanför verksamhetsområdet.

s. 36 Åbyvägen. Dagvatten. Yta reserveras som översilningsområde för spolvatten från vattenverket.

s. 61 Projekt Gamlebyviken och Dynestadviken. Sanering av ledningsnätet ingår inte i projekt Dynestadsviken, så den meningen kan plockas bort.

s. 67 Grön- och blåstruktur. Dagvattenlösning. Korrigering: ”Grön- och blåtor kan även avlasta och komplettera dagvattenledningssystemet.”

s. 75 Dagvatten. Ändra gärna tredje styckets första mening: Kombinerade ledningssystem är utformade så att dag- och dräneringsvatten ska avledas i samma ledning som spillvattnet.

s. 77. Dagvatten. Sista meningen om tillskottsvatten behöver inte finnas med i den fördjupade översiktplanen.

Vatten och avlopp. Första styckets sista mening ska inledas med ordet Allmän. Vattenförsörjningsplanen är framtagen. I sista meningen under avsnitt förutsättningar ska andra ordet ersättas med ordet behandlar. Meningen om tillskottsvatten behöver inte finnas med i fördjupad översiktsplan.

s. 87. Medverkande. Elisabet Larssons titel är VA-ingenjör.

Kommentar 8 till Västervik Miljö & Energi AB

- s. 21 Gamla vägen. Dagvatten. Korrigeras i planbeskrivningen och i miljöbedömning av utvecklingsområden.
- s. 25 Solsjö. VA. Korrigeras i planbeskrivningen och i miljöbedömning av utvecklingsområden.
- s. 32 Hammar. Dagvatten. Korrigeras och förtydligas i planbeskrivningen och i miljöbedömning av utvecklingsområden. Begreppet markberedning ersätts med begreppet markplanering, vilket innebär en planing av marken, alltifrån plana utjämbeter till att schakta bort en kulle.
- s. 33 Härstad. Dagvatten. Förtydligas i planbeskrivningen och i miljöbedömning av utvecklingsområden.
- s. 35 Västra Ringvägen. VA. Kompletteras i planbeskrivningen och i miljöbedömning av utvecklingsområden.
- s. 36 Åbyvägen. Dagvatten. Kompletteras i planbeskrivningen och i miljöbedömning av utvecklingsområden.
- s. 61 Projekt Gamlebyviken och Dynestadviken. Korrigeras.
- s. 67 Grön- och blåstruktur. Dagvattenlösning. Korrigeras.
- s. 75 Dagvatten. Korrigeras.
- s. 77. Dagvatten. Korrigeras.
- Vatten och avlopp. Korrigeras.
- s. 87. Medverkande. Korrigeras.

9. Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att yttra sig enligt nedan:

Miljö- och byggnadsnämnden vill särskilt trycka på att Gamleby är en jordbruksbygd och kan betraktas som navet i den lantbruksverksamhet som bedrivs i kommunen. Jordbruket är en stor arbetsgivare framförallt på landsbygden, både direkt på åkrarna och i många kringverksamheter. Jordbruket är också av väsentlig betydelse för Sverige som helhet och alla exploateringsförslag måste vägas mot landets behov av egen produktion av livsmedel.

Exploatering av jordbruksmark

- I såväl Sverige som världen står vi inför en situation med en ständigt ökande befolkning som ska försörjas med mat. I dagsläget har vi en situation där vi endast producerar 50 % av vårt födointag inom landets gränser. Det gör Sverige mycket sårbart för störningar i vår import av livsmedel. Detta är ett faktum som länge förbisetts, men med ökande kunskap i frågan och med en allt oroligare omvärld märks ett från statsmakterna ökande fokus på och insikt om att våra möjligheter att försörja oss själva är mycket viktig. Ett uttalat mål i den av riksdagen den 20 juni 2017 antagna Livsmedelsstrategin är en ökad och hållbar produktion av livsmedel. Försvarsberedningen lämnade den 20 december 2017 sitt förslag till inriktning av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret (Ds 2017:66) till regeringen, i denna sägs att Sverige behöver bygga upp en livsmedelsberedskap för att kunna förse civilbefolkningen och Försvarsmakten med nödvändiga förnödenheter. Att jordbruksmarken av lagstiftaren anses som mycket viktig framgår av miljöbalkens 3 kap 4 § där den givits ett mycket starkt skydd mot exploatering.

Då FÖP Gamleby innehåller ett föreslaget utvecklingsområde, Eldslösa, som till större delen består av brukningsvärd jordbruksmark, vill nämnden med grund i ovanstående lagstiftning, fakta, mål och inriktning understryka vikten av att en eventuell exploatering endast tillåts ske om alla krav i enlighet med miljöbalkens 3 kap 4 § är uppfyllda. Den vägledning och de argument för exploatering som anges i FÖP Gamleby för Eldslösaområdet är närmast ett typexempel på det synsätt som jordbruksverket anger som skäl i sin rapport 2013:35 "Väsentligt samhällsintresse? – jordbruksmarken i kommunernas fysiska planering" till att den restriktiva lagstiftningen kring exploatering av jordbruksmark inte

fungerar i kommunernas planarbete. I stället för att exploatering av brukningsvärd jordbruksmark endast föreslås då det verkligen behövs för att tillgodose särskilt utpekade väsentliga samhällsintressen och endast om särskild utredning visar att detta väsentliga samhällsintresse för sin funktion inte kan placeras på annan mark, är det vad exploitörer efterfrågar som får styra. Detta strider helt och hållet mot lagstiftningen och en rimlig miniminivå för kommunens planarbete

bör enligt nämndens åsikt vara att gällande lagstiftning följs.

Jordbruk är en strategiskt viktig markanvändning som lagstiftningen gett ett starkt skydd. Nämndens åsikt är att Västerviks kommun bör vara en föregångskommun när det gäller skyddet av jordbruksmark som en synnerligen viktig resurs. Och med tanke på att Västerviks kommuns landyta till 90 % består av annan mark än brukningsvärd jordbruksmark torde behovet av att exploatera de 10 % jordbruksmark vi har för att tillgodose även riktigt väsentliga samhällsintressen vara synnerligen begränsat.

Miljö

- Utvecklingsområden bostäder: Gamla vägen och Linjalen 1 är inte lämpliga för bostäder. Gamla vägen för närheten till gammal deponi och sannolikt finns det i området rivningsmassor från tidigare verksamhet på platsen. Närheten till Folkets park och Tjustvallen kan medföra störningar av olika slag. Linjalen 1 hamnar nära jordbruksmark och befintliga verksamheter som kan innebära störningar av olika slag. Med en ny norra infart är det även tänkt att det ska bli farligt gods-led.
- Utvecklingsområden verksamheter: Eldslösa, närhet till bostäder + behovet av många och kostsamma utredningar som sannolikt ändå landar i områdets olämplighet. Dessutom ett vattensjukt område som bättre lämpar sig för en fördröjningsdamm eller liknande. Bästa alternativen till utvecklingsområden är Härstad och Västra Ringvägen. Generatoren 2 är ett bra utvecklingsområde om hänsyn tas till de föroreningar som kan finnas där.
- Gamlebymagasinet (grundvatten): Behovet av att särskilt skydda detta magasin kan ifrågasättas. Gamleby hämtar inte sitt dricksvatten från magasinet och sannolikt är det redan påverkat av alla de verksamheter som finns inom området.
- Förslaget med en plankorsning för järnvägen vid Brogatan ifrågasätts. Risken för olyckor ökar med plankorsningar och men en önskan om att Tjustbanan ska vara kvar med möjlighet till transport av farligt gods måste en fortsatt planskild korsning förordas. Dessutom är risken för översvämning påtaglig här vilket ytterligare talar för en planskild korsning.
- Den nya föreslagna vändplatsen för farligt gods på Östra Ringvägen ska utsträckas till Avloppsreningsverket då de har transporter med farligt gods.
- I avsnittet om klimatpåverkan saknas en del som berör det sannolika framtidsscenarioet med långa torrperioder och hur resursen rent vatten ska fördelas.
- Vid Gamlebyåns utlopp ska ingen ny verksamhet tillåtas med hänvisning till översvämning och skredrisk.
- Det är viktigt att ge förutsättningar för befintliga verksamheter att utvecklas på orten för att säkerställa de arbetstillfällen och det servicbehov som de medför.

Naturvård

- Ur naturvårdssynpunkt är den fördjupade översiktsplanen för Gamleby bra och genomarbetad. Flera av de föreslagna utvecklingsområdena hyser troligen höga naturvärden som kan bli konflikter vid exploatering. FÖPen är dock tydlig med vilka förutsättningar som finns för respektive område samt vilka utredningar som måste till i samband med eventuell framtida detaljplanläggning.

Miljö- och byggnadsnämnden bedömer att det är ett klokt sätt att arbeta att först välja ut områden

som utifrån sitt läge i samhället kan utgöra lämpliga områden att utveckla, både för bostäder och verksamheter, samt att därefter reda ut vilka konflikter som kan finnas för respektive område. Det är inte lämpligt att i en FÖP helt utreda områdena, det passar bättre i detaljplaneskedet, FÖPen är dock rätt plats att peka ut områden samt tydliggöra vad som behöver utredas vidare.

Ett område som kan förstärkas i FÖPen är Gamlebyåns betydelse både som livsmiljö för fisk och i sin funktion att minska vattnets hastighet till Gamlebyviken. Det är väsentligt att ett område kring ån sparas för att man i framtiden ska kunna göra ytterligare åtgärder som t.ex. meanderslingor eller strömsträckor med lekbottnar samt att plats finns för skuggande vegetation.

Kommentar 9 (till miljö- och byggnadskontoret)

Exploatering av jordbruksmark

Utvecklingsområdet behålls, se vägledning gällande Eldslösa i planbeskrivningen för motivering.

Miljö

Utvecklingsområde Gamla vägen behålls.

Utvecklingsområde Linjalen 1 behålls. Närheten till störningar är något som hanteras i detaljplaneprocessen, liksom i bygglovsskedet. Förtydligande görs angående detta för eventuella farligt-gods-transporter.

Utvecklingsområde Eldslösa behålls, se ovan.

Gamlebymagasinet: Korrigeras: Vägledningen om att inga åtgärder får genomföras inom vattenförekomsten Gamlebymagasinet som kan försämra grundvattnets kvalitet tas bort, då det tyvärr är inaktuellt.

Förslaget att utreda om plankorsning för järnvägen vid Brogatan stryks.

Vändplats för farligt gods på Östra Ringvägen: Förslag på ny rekommenderad väg för farligt gods stryks ur FÖP:en. Eventuellt arbete med ny rekommenderad farligt godsled får hanteras i särskild ordning.

Hur resursen rent vatten ska fördelas under långa torrperioder är inte en FÖP-fråga, utan behandlas i särskild ordning.

Vatten och Samhällsteknik AB har på uppdrag av Västerviks kommun utfört en konsekvensanalys av olika önskemål som finns för Gamleby hamn. Utifrån den är rekreativområde fortfarande inriktningen i FÖP:en. Men för att få en bättre kunskap över läget föreslår vi en översiktlig miljöteknisk markundersökning, noggrannare geotekniska undersökningar för marken och sjöbottnen utanför kajen, att träspontningens funktion säkerställs för kajen och Gamleby ån samt att säkerställa Östra Ringvägen och Varvsgatans funktioner.

Noteras.

Naturvård

Utvecklingsområden: Noteras.

Gamlebyån: En vägledning under ämnesområdet Naturmiljö läggs till angående att stärka Gamlebyån.

10. Socialnämnden

I den fördjupade översiktplanen, sidan 25, framgår det att Hagnäsgården med särskilt boende är planerat att rivas och flyttas till Katedern 11 för att kunna ge plats åt nya bostäder. Det framgår vidare att den del av Hagnäsgården som inte är särskilt boende bedöms kunna användas som bland annat kontor för andra verksamheter inom socialförvaltningen. Socialförvaltningen vill poängtera att det ännu inte finns någon planering för att riva Hagnäsgården.

Kommentar 10 (till Socialnämnden)

Korrigeras. Utvecklingsområdet vårdhemmet tas bort från FÖP Gamleby.

11. Kulturenheten

Planbeskrivning

Gamleby med omnejd är mycket rikt på fornlämningar och kulturmiljöer med stor besöksmålspotential. Stycke ett, sidan 6, bör därför kompletteras enligt följande: Gamlebys närhet till dess unika natur, kulturmiljöer och Gamlebyviken ger möjlighet till rekreation, friluftaktiviteter och kulturupplevelser både på land och på hav.

Enligt Boverkets FÖP-modell innefattar natur- och rekreationsområde även kulturmiljöer. Att så är fallet är svårt att utläsa och därför bör figur 2: Utvecklingsstrategi och tillhörande text, sid 8-9, kompletteras så att det framgår att vid rekreationsområdet Erneberg, liksom vid Hammar, finns även hållbilder som ingår i besöksmålet Bronsålderskust.

Generellt kan sägas att Gamleby med omnejd är mycket rikt på fornlämningar och kulturmiljöer. Under senare år har t.ex. många nya hållbilder hittats och olika forskningsprojekt kring fornlämningar har inletts. Undersökningar av påspärrar vid Dynestaviken är ett sådant exempel. Detta visar på att det finns många lämningar som vi idag inte känner till i området. Kulturenheten vill påtala möjligheten att nya fornlämningar hittas inom FÖP-området. Sannolikheten att hitta ny lämningar är självklart olika för olika utvecklingsområden. Störst sannolikhet finns i de områden som idag inte är exploaterade. Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen, vilket innebär åtagande för exploatören om man vill utveckla området.

Under rubriken "Offentlig service", sid 47, ska meningen som handlar om fritidsgård och bibliotek, flyttas från underrubriken Förskola och skola, då den verksamheten ligger under Kulturenheten, KSF, inte barn och utbildning. Det är därför bättre att flytta meningen till stycket som handlar om Offentlig service, Förutsättningar, och att den får vara ett eget stycke och lyda: I Åby herrgård finns idag bibliotek och fritidsgård, båda i kommunal regi. Dessutom ska Vägledning kompletteras med: "Bibliotek och fritidsgård ska vara kvar och utvecklas i Gamleby. Se avsnittet "Målpunkter, mötesplatser, offentliga rum". Bevakare: Kulturenheten."

Riksintresse, vägledning, punkt 3, sid 52: bör ändras till ska, för att göra texten tydlig ska samma ord användas. I det här fallet ska.

För att tydlighet kring riktlinjer vad gäller kulturmiljön ska råda, anser kulturenheten att de skydd och riktlinjer som ges i Kulturmiljöprogrammet för Gamleby ska skrivas in i FÖP Gamleby, avsnitt Kulturmiljö, vägledning, sid 53, som följer nedan.

"Kärnområdena är känsliga för förändringar och bör betraktas som kulturhistoriskt särskilt värdefulla bebyggelseområden enligt Plan- och bygglagen (PBL 8 kap 13 §). Fastighetsägare bör informeras om detta och vad det innebär. Områdena och deras byggnader får förändras, men inte förvanskas. Vid lovgivning och planläggning bör antikvarisk hänsyn tas, vilket kan motivera att särskilda antikvariska kunskapsunderlag upprättas.

Särskilt värdefulla byggnader och områden får inte förvanskas (PBL 8 kap 13 §). Underhåll av kulturhistoriskt särskilt värdefulla byggnader ska utföras så att de särskilda värdena bevaras (PBL 8 kap 14 §).

Det är önskvärt att planbestämmelser, d.v.s. detaljplan eller områdesbestämmelser, upprättas för alla kärnområden där bebyggelsens kulturhistoriska värden kan skyddas genom varsamhets- eller skyddsbestämmelser. I dessa bör en generell lovplikt införas för rivning, för åtgärder som avsevärt påverkar befintliga byggnadernas yttre, samt för åtgärder avseende eventuella ekonomibyggnader.

Alla byggnader omfattas av varsamhetskravet i Plan- och Bygglagen (PBL 8 kap 17 §). Detta innebär att ändring av en byggnad alltid ska utföras varsamt, så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar tillvara dess kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden. Även underhållet av en byggnad ska anpassas till dessa värden och till omgivningens karaktär (PBL 8 kap 14 §).

Gator som utgör äldre vägsträckningar bör värnas."

I texten på sid. 54, fjärde stycket ska meningen ändras från Det finns ett stort antal hållbilder från bronsåldern bland annat vid Härstad och Hammar. till: I Gamleby tätort kommer hållbilderna vid Härstad och Hammar ingå i projektet.

Under rubriken "Fritid, rekreation, kultur och turism", ska tredje stycket, sid 64 ändras. Meningen: Åby Herrgård, där fritidsgård och bibliotek ligger, drivs av kommunen, ska ändras till Åby Herrgård, där fritidsgård och bibliotek idag ligger, drivs av kommunen.

Vägledning, sid 65 ska kompletteras med: Utveckla hållbilderna vid Ernebergsfältet och Hammar till besöksmål inom projekt Bronsålderskust. Bevakare: Kulturenheten.

Miljöbedömning av utvecklingsområden

Flera av områdena omfattas helt eller delvis av riksintresse för kulturmiljövården. Kulturenheten vill peka på att hänsyn till riksintressena är av stor vikt. Det går inte att säga vad som är tillåtet eller inte i en FÖP. Det måste bedömas från fall till fall när förändring blir aktuell, men kommunen ska beakta riksintressen så att inte någon påtaglig skada sker när utveckling aktualiseras. Vid planläggning och lovgivning ska antikvarisk hänsyn tas vilket motiverar att särskilda kunskapsunderlag tas fram. De framtagna rekommendationerna bör följas.

I Kulturmiljöprogrammet för Västerviks kommun utpekas hela Gamleby tätort som huvudområde. Ett huvudområde innebär att området har höga kulturhistoriska värden som bidrar till förståelsen kärnområden genom att belysa ortens landskapliga förutsättningar och bredare historiska utveckling. All utvecklingsområden ligger inom huvudområdet. Miljöbedömningen bör därför ändras så att det framgår att det finns höga kulturhistoriska värden inom utvecklingsområdena och att hänsyn ska tas. Vid planläggning och lovgivning ska antikvarisk hänsyn tas vilket motiverar att särskilda kunskapsunderlag tas fram. De framtagna rekommendationerna bör följas.

HållbarhetskONSEKVENSBESKRIVNING

Kapitlet "Ett näringsliv i tillväxt i en hållbar kommun" bör kompletteras på sidan 17, Vägledning, enligt följande: Utveckla Ernebergsfältet till en mötesplats för friluftsliv och kulturarvsupplevelser året runt, exempelvis fotboll på sommarhalvåret, längdskidor på vinterhalvåret och möjlighet till information om kommunens bronsåldersmiljöer och hållbilder.

Kapitlet "En rik och varierad kultur och fritid", sid 19, Vägledning, bör kompletteras enligt följande: Utveckla Ernebergsfältet till en mötesplats för friluftsliv och kulturarvsupplevelser året runt, exempelvis fotboll på sommarhalvåret, längdskidor på vinterhalvåret och möjlighet till information om kommunens bronsåldersmiljöer och hållbilder.

Kommentar 11 (till Kulturbeten)

Stycke ett, sidan 6: Kompletteras.

Figur 2 med tillhörande text 8-9: Några natur- och rekreationsområden nämns inte specifikt vid namn i Utvecklingsstrategikartan. Begreppet Natur- och rekreationsområde korrigeras dock till Natur- rekreation- och kulturmiljöområde.

Nya fornlämningar: Se kommentar 1 (till Länsstyrelsen), under rubriken Kulturmiljö.

Bibliotek och fritidsgård: Kompletteras, även med vägledning.

Vägledning i avsnittet kulturmiljö, riksintresse för kulturmiljövården, punkt 3: Ändras till bör, med stöd av förslag till kulturmiljöprogrammet.

Riktlinjerna som anges i Kulturmiljöprogrammet finns redan inbakad i planbeskrivningen, under kulturmiljökapitlet, fast de finns på lite olika ställen, inte bara under avsnittet om Kommunens kulturminnesvårdsprogram, respektive kulturmiljöprogram. Ibland som vägledning, ibland under förutsättningar och ibland i bakgrundstexten. Exempelvis står det

vägledning under avsnittet Riksintresse för kulturmiljövården (H95A, Lofta och H95, Gamleby) som gäller för alla värden inom riksintresseområdena.

Sid. 54, fjärde stycket. Korrigeras.

Tredje stycket, sid 64: Korrigeras.

Vägledning, sid 65: Kompletteras.

Miljöbedömning av utvecklingsområden

Planbeskrivningen kompletteras i kapitlet om Kulturmiljö, avsnittet om Riksintressena med en vägledning om att antikvarisk hänsyn tas inom riksintressena.

Förtydligas i både Planbeskrivningen och Bilaga 1 – miljöbedömning av utvecklingsområdena att samtliga utvecklingsområden, utom Solsjö, ligger inom Huvudområde Gamleby stad, i förslaget på kommunens kulturmiljöprogram. Dock görs ingen särskild vägledning i planbeskrivningen för Huvudområdet om antikvarisk hänsyn och att upprätta särskilda kunskapsunderlag. Dock finns vägledning om det för riksintressena för kulturmiljövård samt förkärnomsrådena i förslaget på kommunens kulturmiljöprogram.

Hållbarhetskonnekvensbeskrivning

Vägledning Ernebergsfältet: Vägledningen korrigeras i planbeskrivningen under kapitlet fritid, rekreation, kultur och turism och följaktligen i hållbarhetskonnekvensbeskrivningen.

Föreningar och företag

12. Moderaterna i Norra Tjust (MNT)

Gamleby hamn

MNT vill att Gamleby hamn underhålls så att den är fullt tillgänglig och öppen inför en positiv framtid. Hamnen är en tillgång, behåll den som en av Sveriges tidiga hamnar på ostkusten, med sitt unika läge långt in i produktionslandskapet, enkelt att angöra, vindskyddad, då som nu. Dokument berättar om Hamn i Gamleby redan vid 800-talet. MNT vill att hamnen underhålls så att fraktbåtar kan angöra, lasta på och av. Skall vår generation avsluta den långa historien, nej.

Om inte kommunen vill ”hålla” hamnen själv kan den hyras ut till någon som kan var intresserad av hamndrift, till nytta för näringen.

Vi ser att fritidsbåtar behöver komma till kaj, och det är helt naturligt. Vi förstår att gamla handelsskepp som renoverats så fint, behöver plats att visa upp sig på vid land. Vi ser med stolthet att det står Gamleby i aktern på de historiska båtarna. Holms gamla Varv underhålls numera med uppsnyggning och blir tillgängligt för besökare i framtid, och det i god samklang i och med en liten handelshamn.

Kaj och hamnplan

Stor kran används i nutid för upptagning / isättning av båtar för blåstring, och till fritidsbåtar / vinterförvaring. Hamnen används också av långtradare för omlastning, också bussar raster gärna en stund i skuggan av silon. Reparation av hamn är en mycket naturlig åtgärd. Löpande underhåll har det varit under en mycket lång tid tillbaka, med undantag av den senaste period. En gammal och öppen hamn i samklang med båtfolk och båtentusiaster är bara spännande också en betydande tillgång.

Östersjöfrakter kommer att öka, lika så kusttrafik utmed vår kust från norr till söder. Sjöfrakt är miljövänligt och sparar landtransporter. Själva båtarna kommer att bli mer ekonomiska med nya bränslen och ny teknik i drift och därtill med minskad personalåtgång.

Hamnen i övrigt

Området vid / kring hamnen är säkrat genom omfattande pålningar, och är redovisad 1967 som säkert genom geologiska uttalanden - SJ och SGU. Hamnområdet torde var det allra säkraste landområde vid Gamlebys havskontakt. Ras har förekommit på andra platser, men här är området säkrat. Föroreningar i området upphör när Brädgårdens pumpstation nu snart stänger.

Gamla brofästet i utlagda planer

En naturlig färdväg över Gamlebyviken vid Ekängen bör planeras på nytt, och förverkligas. Det finns en aktuell plan med bland annat markundersökningar från Gamleby kommuns tid. I FÖP omnämns Gamla brofästet [något brofäste har det inte varit ännu, bara påtänkt] i planbeskrivning. Om den bron inte kan fullföljas bör nytt bro-läge arbetas fram, så att Solna-sidan, i sitt sydläge kan utvecklas och nås även med tung trafik. Själva bron över till Solnasidan är stabil i sin konstruktion, och provtrycket vid 60 ton.

Mellersta infarten

Den mellersta infarten till Gamleby behöver moderniseras. Den är trafikfarlig i dag. Infarten betjänar bland annat expressbussars angöring Gamleby. Planer för ombyggnad och med ökad säkerhet där. Därmed; vänta med ny infart över järnväg till Gamleby Centrum från Storgatan tills vi har provat flödena via "ny mellersta infarten."

Förslagen ovan är i samklang med Vision 2013, och överensstämmer väl med Mål för FÖP Gamleby inför en god framtid.

Kommentar 12 (till Moderaterna i Tjust (MNT))

Gamleby hamn, Kaj och hamnplan, Hamnen i övrigt

Vatten och Samhällsteknik AB har på uppdrag av Västerviks kommun utfört en konsekvensanalys av olika önskemål som finns för Gamleby hamn. Utifrån den är rekreationsområde fortfarande inriktningen i FÖP:en. Men för att få en bättre kunskap över läget föreslår vi en översiktlig miljöteknisk markundersökning, noggrannare geotekniska undersökningar för marken och sjöbotten utanför kajen, att träspontningens funktion säkerställs för kajen och Gamleby ån samt att säkerställa Östra Ringvägen och Varvsgatans funktioner.

Gamla brofästet i utlagda planer

Ett nytt broläge till Solnasidan är inte aktuellt. Stäketbron är renoverad för några år sedan och bron mellan Kallåker och Nygård tål tyngre trafik och via dessa broar når man Solnasidan. Att bygga det som benämns gamla brofästet i FÖP:en är inte ekonomiskt försvarbart med tanke på vattendjupet i Gamlebyviken. Det är heller inte rimligt med tanke på att förutsättningarna för ett brofäste på Solnasidan är för dåliga då Kuttorpsvägen ligger lågt i förhållande till vattnet.

Mellersta infarten

I vilken ordning man väljer att utveckla trafikplats Mellersta infarten, eller bygga Nya Norra infarten blir en politisk prioriteringsfråga och löses i särskild ordning, inte i FÖP:en.

13. Gamleby föräldraförening

Gamleby föräldraförening påminner om skolvägen bakom kyrkan via centrum. På samrådsmötet den 15 januari 2018 togs frågan upp i samband med att planen för den nya infarten presenterades.

Vi vill särskilt understryka att övergångsställen för barnen görs säkra,

att hastigheten reduceras till 30 km/h förbi skolan och centrum är också viktigt

och allmänt att barnens skolväg är med i säkerhetstänket kring den nya infarten. Vilket vår förhoppning är att det redan är förstäs.

Stort tack för ett informativt möte!

Kommentar 13 (till Gamleby föräldraförening)

Att öka säkerheten på framförallt skolvägar är något som hanteras löpande i särskild ordning. Det innefattar också när vägar ska anläggas, som exempelvis Nya Norra Infarten.

Västerviksvägen utreds delvis i detaljplanen Katedern 11, även om det ser ut att bli mer trafikåtgärder än hastighetsåtgärder. Exakt vilka trafikåtgärder det kommer är inte bestämt ännu, men exempelvis ny gång- och cykelväg, uppgrusning av trottoaren, avsmalning och uppgrusning av körbanan, uppgrusning av övergångsställen, uppgrusning av hållplatslägen samt ny hållplats vid nya byggnaden för vårdcentral och särskilt boende, ny belysning, ny grönstruktur (kan vara träd, buskar, planteringar). Östra Ringvägen utreds i särskild ordning.

14. Saab-Barracuda

Synpunkter med anledning av FÖP för Gamleby.

Saab Barracuda AB ställer sig positivt till den föreslagna översiktsplanen för Gamleby. Underlaget ger en bra generell bild om bakgrunden till FÖP och utvecklingspotentialen i området.

Enda synpunkten rör de två öd-streckade områden i närheten av vår anläggning på sidan 10i underlaget med rubrik "FÖRDJUPNING AV ÖVERSIKTSPLANEN FÖR GAMÖEBY, PLANBESKRIVNING". Vi vill bara försäkra oss om att dessa områden för **Utvecklingsområde för verksamhet** inte påverkar vår nuvarande- och eventuella framtida utökningar av vår befintliga verksamhet.

Enligt nuvarande underlag finns ingen precisering om vilken typ av verksamhet som avses att bedrivas inom dessa två områden. Om och när detta ändrar sig uppskattar vi att Saab Barracuda kontaktas i förväg för mer detaljerad beskrivning om vilken typ av verksamhet som planeras.

Kommentar 14 (till Saab-Barracuda)

FÖP:en går inte in i detalj och reder ut vilken typ av bostäder, eller verksamhet det kan bli på de föreslagna utvecklingsområdena. Inte heller hur många hus/byggnader, eller upplåtelseform. Det får utredas i detaljplaneskedet, respektive bygglövs-skedet. Det gör FÖP:en mer strategisk. Syftet med en fördjupning av översiktsplanen är att redogöra för huvuddragen i den långsiktiga utvecklingen inom FÖP-området. Fördjupningen ska utgöra en handlingsplan för hur den framtida mark- och vattenanvändningen ska utvecklas samt utgöra underlag för det fortsatta detaljplanarbetet och bygglovgivning, eller andra utredningar. Fördjupningen är inte juridiskt bindande, utan är ett vägledande politiskt styrdokument som syftar till att visa vilken typ av utveckling kommunen vill se i området.

I FÖP:en har Västerviks kommun föreslagit utvecklingsområde Hammar som lämpligt för verksamheter. Markägare till utvecklingsområdet Hammar är inte Västerviks kommun, varför inte heller kommun kan svar på om det finns något intresse för att etablera verksamheter i området. Men skulle det i framtiden bli aktuellt för en detaljplan så är angränsande fastighetsägare sakägare och har rätt att yttra sig under planprocessen.

15. E.ON Energidistribution AB

E.ON Energidistribution AB har studerat de inkomna remisshandlingarna och har inget att erinra i denna fördjupade översiktsplan, E.ON vill bara poängtera att vi genomgått ett namnbyte som kan ses här ovan.

Kommentar 15 (till E.ON Energidistribution AB)

Korrigeras.

Privatpersoner

16. Christian Thorvaldsson

Skulle vilja lämna in synpunkt angående den utveckling av Gamleby som skall ske. Något som bör belysas är den tråkiga södra infarten. Det finns gång/cykelbana från crearome idag men sen avslutas den i samband med infarten. Den södra infarten är starkt trafikerad och vi har bland annat barn som cyklar just denna vägen. Mycket buss och lastbils trafik på vägen. Skulle det inte kunna gå att bredda vägen lite och göra en bredare väg för gångtrafikanter och cyklister. Hastighetsgränser hålls inte heller på denna väg utan

farten är mycket över 70km/h. Polisen hade en inriktad insats på detta vägvagnsnitt för ca 1 år sedan så statistik bör man kunna få hur många som inte sköter gränserna. Jag är mycket orolig för mina barn när de färdas på denna vägen. Tar tacksamt emot en återkoppling för att få reda på era åsikter och synpunkter på mina förslag.

Kommentar 16 (till Christian Thorvaldsson)

Frågan om gång- och cykelväg är större än det som behandlas inom ramarna för FÖP:en, eftersom en sådan G/C-väg skulle leda ut gång- och cykeltrafiken ut på E22:an som är ännu mindre trafiksäker att gå och cykla på, än Södra infarten till Gamleby. I planbeskrivningen står det under rubriken förutsättningar i avsnittet om gång- och cykeltrafik att "Det finns även ett behov av en gång- och cykelväg mellan Gamleby och Västervik som med fördel ska gå genom Almvik." Förtydligande görs i planbeskrivningen att den med fördel ska gå längs Gamlebys Södra infart. Frågan om G/C mellan Gamleby och Västervik behandlas inte i FÖP Gamleby, utan i särskild ordning.

17. Inga-Lill Petersson

Sista delen av gång/cykelvägen mellan Centrum och Prästgårdshöjden är mycket brant. Besvärligt att gå både upp och nerför. Ner är det halka och tallbarr, löv och is. Trots att det sandas. Upp är det tungt och flera personer har flyttat på grund av att de inte orkar med backen. Det är väl inte så, att bara unga eller bilburna ska bo här. Trevligt om både unga och äldre kan bo i samma område. Att både barnvagnar och rullstola kan komma till Centrum. Det är ett mycket trivsamt område där fler har bott 20-25 år, bland annat de som fått flytta. Gång/cykelvägen används även av de som bor i villaområden i närheten.

Förslagsvis kunde vägen gå genom "skogen" vid sidan av bilvägen och komma upp längre bort. Då skulle det inte bli så stor stigning. Slutligen ett litet tips. Förlägg ett fullmäktigesammanträde i Gamleby. Inled med att gå den omtalade vägen ett par gånger, för att i någon mån få en uppfattning. Ärendet verkar kanske inte så stort, men för oss som dagligen brottas med det, är det en bister verklighet, samt ger en känsla av isolering.

Kommentar 17 (till Inga-Lill Petersson)

Någon ny sträckning för gång och cykelvägen bakom kyrkan är inte aktuell. Det är svårt att kompensera för de topografiska förutsättningarna.

18. Torvald Karlsson

Idag har vi inte en järnväg värd namnet. Den är i dåligt skick och felplacerad. En satsning är att jämföra med en total nyinvestering. Staten kommer inte (?) att satsa tillräckliga resurser och det går inte att motivera tillräcklig regional finansiering (?). Om det inte kan säkerställas ett beslut om järnvägssatsning så lägg ner järnvägen. Det är allför kostsamt att ytterligare förhålla frågan. Och frågan påverkar planeringen av Gamleby.

Till våra beslutsfattare: Gör något och gör det nu!

Det är mycket positivt med den process som drivs kring utvecklandet av Gamleby samhälle och vi har redan sett en del förändringar i rätt riktning efter till exempel förslag från allmänheten.

Det finns dock en förutsättning för planeringen som man tar för given och som påverkar Översiktsplanen starkt och det är att man utgår ifrån att det ska finnas järnväg i Gamleby. Jag anser att detta bör ifrågasättas. Att beslut i järnvägsfrågan inte ytterligare får förhållas.

Först bör sägas att jag absolut inte är en järnvägsmotståndare, tvärt om, och jag har åkt mer tåg än många andra i kommunen och skulle vara mycket glad om vi hade en järnväg värd namnet till vår kommun.

Men ibland måste man välja och att inte välja alls, utan att avvakta, som vi hållit på med i decennier, är sannolikt det allra sämsta och dyraste alternativet. Det verkar som att det är politiskt inkorrekt att ifrågasätta och att våga ta ställning för annan kommunikation än järnväg.

Vad gäller de planerade åtgärderna i Gamleby är det åtminstone två projekt som direkt styrs av befintlig järnväg och det är placering av ett nytt resecentrum samt passage över järnvägen i Hammarsområdet.

Järnväg skapar en mycket skarp barriäreffekt och delar ett samhälle och det är på få ställen man kan passera barriären/järnvägen och det är kostsamt med nya passager. Förekomst av järnväg begränsar alltså samhällsplaneringen i högsta grad.

Mina tankar och argument kring järnvägens vara eller icke vara.

1. Det blev ingen sammanhängande kustbana längs Östkusten när järnvägen ursprungligen byggdes. Detta av olika anledningar. Landskapstopografin, till exempel, gör det kostsamt på grund av utmanande grundförhållanden och bergspassager eftersom topografin är riktad NV - SO och inte längs kusten. Banan är inte optimalt placerad och det gäller även för vidarefärd på stambanan såväl mot Stockholm som söderut.
2. Banans sträckning anpassades efter dåtidens lokala behov och medför en i sig tidskrävande omväg norr om Överum. I aktuell plan visas att restiden idag är ett antal minuter kortare med landsvägsbuss Västervik - Linköping jämfört med tåg. Trots dålig väg.
3. Banan är inte elektrifierad.
4. Banan har brister i bärighet och intrycket man får är att banans skick inte är det bästa utan kräver stort löpande underhåll. Och behöver grundförbättras. Sannolikt räcker inte nuvarande bärighet för transport av tungt gods.
5. Det är i sig dyrt att ha två parallella trafikslag, tåg och landsvägsbuss, som båda kräver resurser.
6. Resandeunderlaget, eller snarare den samhällsekonomiska vinsten vid en investering i till exempel snabbtåg, medger sannolikt inte de investeringsbelopp som krävs.
7. Snabbhetsparadoxen. För att korta restiden så behöver tågen gå allt fortare och därmed blir varje tågstopp förödande för den totala restiden och ett tågstopp är mycket mer tidskrävande än ett busstopp. Då måste man minska antalet tågstopp vilket leder till ett fåtal stopp och till ingen nytta för landsbygdens lokala behov.
8. Om vi utgår ifrån att vi under överskådlig tid kommer att färdas på landsvägar så är vägalternativet mer flexibelt och möjliggör en anpassning över tid av resande- och godsflödet till lägre kostnad än att flytta på en järnväg.

Det är klart att vi som bor här vill ha de allra bästa kommunikationerna. Av alla slag. Inklusivt data/tele. Och kostnader för stamnät av olika slag borde vara en statlig fråga. Det har i decennier varit i stort sett politisk enighet om att driva frågan om satsning på järnvägen. Det intryck man får är att kontakter med staten varit resultatlösa. I alla fall ser jag inga bevis på en satsning från statens sida. Det har ställts i utsikt lösningar längre fram i tiden. Och eftersom man splittrat upp på satsningar på flera trafikslag så har vi idag vare sig bra tågförbindelse eller bra väg till Linköping.

Det är ju också så att staten i dag inte ens är klar med sin satsning på snabbtåg (visserligen ytterligare snabbhet) mellan storstäderna i Sverige. Då kan man ha en förståelse för att en statlig satsning på snabbtåg till vår kommun på 5-10 Miljarder (=min gissning) inte är högprioriterad. Då har istället våra lokala beslutsfattare i olika omgångar sökt stöd regionalt, i Kalmar län och i Östergötland. Men att få en regional finansiering av de många miljarder som krävs bedömer jag som omöjligt. Istället har man varit inne på en billigare lösning, kanske utan att elektrifiera. Det blir mycket sämre. Inte så kort restid och inte samma miljöfördel som vid en elektrifiering.

Och varje ytterligare år med nuvarande situation är ett förlorat år.

Det finns ytterligare några faktorer att beakta.

1. Det fokus man haft på att korta restiden för jobbpendling mellan bland annat Västervik och Linköping får mindre betydelse i och med snabbare data/telem lösningar och mera jobb från hemmet.

2. Tågen har under många år gått på fossilt bränsle men även med bibränsle. Men bränsleåtgången per passagerare är starkt beroende av beläggningen och åter igen, att dela upp resandeströmmen i flera parallella flöden ger ett sämre resultat även ur miljösynpunkt.

3. Även utvecklingen av alternativa drivmedel och hybridlösningar med el talar för mera flexibla transportlösningar där landsväg är basen. Gäller faktiskt även personbilar även om kollektiva färdmedel alltid bör prioriteras där så är möjligt.

Slutsatsen av allt detta är enligt min uppfattning att nu måste det komma till ett beslut! Detta är en lång process men man måste vara öppen för flera alternativ.

Antingen beslutas om en rejäl satsning på järnvägen bekostat av staten, till tillräckligt stor del, eller så avslutas järnvägens epok i kommunen.

Slutligen anser jag:

att det (oberoende av järnvägens existens) är fullkomligt nödvändigt med rejäla satsningar på andra kommunikationer såsom till exempel stamvägar och data/telekommunikation.

att nu har järnvägsfrågan dragits i långbänk tillräckligt länge.

och slutligen

att nu måste alla beslutsfattare på olika nivåer se till att ha modet att bestämma sig!

Kommentar 18 (till Torvald Karlsson)

Frågan om Tjustbanans vara, eller icke-vara är ingen FÖP-fråga. Inte heller satsningar på data/telekommunikation, som behandlas i särskild ordning. I översiktsplanens Huvuddokument som är kommunövergripande tar kommunens ställning till bland annat att Västerviks kommun ska själv och i samarbete med andra kommuner samt regionala och nationella aktörer att verka för utbyggnad av snabbare, säkrare och mer tillgängliga vägar och järnvägar som stimulerar och möjliggör daglig pendling till angränsande kommuner och arbetsmarknader.

19. David Nyberg

En ny norra infart i Gamleby kanske inte är en helt dum idé, då den befintliga tvingar dig att passera gamla Akzo Nobel längs med järnvägen, genom torget för att sedan så småningom komma fram till Centrum. En ny infart skulle ju i princip möjliggöra direkt anslutning till Centrum SAMT ökade möjligheter för planering av mark dit nyetableringar skulle vara möjliga jämfört med den befintliga infarten där det i princip är helt omöjligt av hänsyn till järnvägen.

... Sen tycker jag att hamnen är bedrövligt tråkig, och skulle behövas snyggas till för en mer inbjudande feeling.

Kommentar 19 (till David Nyberg)

Noteras.

Vatten och Samhällsteknik AB har på uppdrag av Västerviks kommun utfört en konsekvensanalys av olika önskemål som finns för Gamleby hamn. Utifrån den är rekreativområde fortfarande inriktningen i FÖP:en. Men för att få en bättre kunskap över läget föreslår vi en översiktlig miljöteknisk markundersökning, noggrannare geotekniska undersökningar för marken och sjöbotnen utanför kajen, att träspontningens funktion säkerställs för kajen och Gamleby ån samt att säkerställa Östra Ringvägen och Varnsgatans funktioner.

20. Hans Gustafsson

1. Ytterligare en norra infart till Gamleby via AKZO och direkt mot Centrum blir bra men låt då den nuvarande sträckningen via Odensvivägen och Storgatan vara kvar. All Lastbilstrafik kan dirigeras via C-infarten.

2. Södra infarten via Baggetorp kan stängas av för biltrafik och endast användas för Bussar samt Gång-och cykeltrafik OM det samtidigt ordnas en "normal" avfart (långsträckt) vid C-infarten (Hallingebergsvägen). Idag är avfarterna, både norr och söder ifrån, alldeles för "knorta".

3. Kanske C-infarten kan planeras så att någon form av "bensinstation" med biltvättsmöjligheter kan etableras specifikt i närheten av den nya av-/påfarten till E22. Det skulle bli ett lyft för Gamleby som samhälle, Västerviks kommuns innevånare och alla företagare i området.

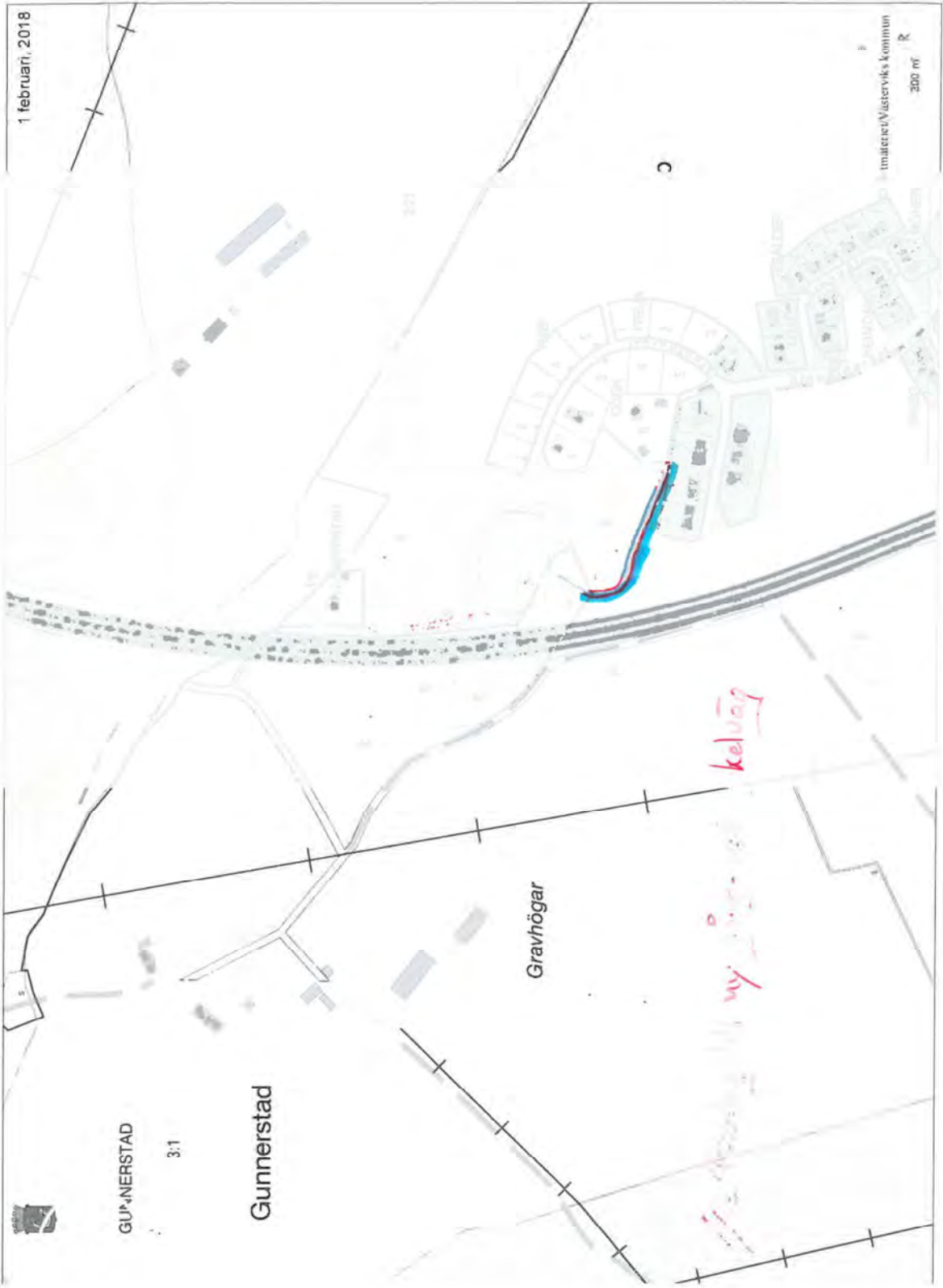
4. Centrumhuset, det som idag ägs och inryms av Swedbank, bör kunna medges bygga på en eller två våningar för bostäder. Det kan medföra attraktiva centralt belägna hyreslägenheter.

5. Vid Västantorps bör nuvarande gångstig bakom Järnåldersstigen mot Lilla Gunnerstad och över avstyckningen Gunnerstad 1:8 (som troligtvis inlösts av Vägverket el. liknande myndighet i samband med montering av vajerräcke på E 22) för att ansluta mot "stickvägen" vid Lilla Gunnerstad (1:9). Sträckan med rött markerat A till B. Det går en upptrampad stig där idag för gående men "slingan" bör kunna göras åkduglig för cyklister, barnvagnar och rullstolsbundna - en åtgärd inte minst för motionärer och friska kommun-innevånarens sunda livsstil. Det skulle kunna bli en fin motions slinga som sammanbinder Ernebergsområdet med Lida/Eldslösa och Centrum / Äbyängskolan. Se bilagda kartunderlag 5 A och B.

6. Vid Härstad och intill Mandelblomsvägen finns gräsytor som enkelt kan ändras till en fortsättning av gång- och cykelväg (som f.ö. redan är påbörjad vid Nejlikevägen men slutar vid norra infarten till Kattfotsvägen, märkt A) fram till "böjen" av Mandelblomsvägen, märkt D. Sträckan som avses är märkt A-B-C-D. Från punkten E till punkten F i slänten kan dras en ny gångväg . Alltså från Mandelblomsvägen upp till gångstigen som förlänger Västra Ringvägen och vidare mellan punkterna G och H för att komma ut vid Härstadvägen som övergår i Linneavägen. Där finns idag en välbesökt och upptrampad stig. Från nämnda sträcka G till H finns också två stigar med övergångar över fårstängslet in till Härstad Hage med bl.a. naturstigar och som så kan förbli en naturlig hage som innevånarna, skogsmulle och andra "naturister" efter bästa förstånd fortsättningsvis kan nyttja. Sammantaget kan de förhållandevis små åtgärderna "binda ihop" samhällets gång- och cykelstråk på ett föredömligt sätt och fler "soffliggare" kan lättare komma ut och gå, träna, motionera på dessa nya sträckor för att hålla sin kropp i form. Se bilagda kartunderlag 6 A och B.

ETT PLANARBETE SOM OCKSÅ KAN GYNNA KOMMUNINNEVÅNARNAS HÄLSA!

1 febrúari, 2018

GUNNERSTAD

3:1

Gunnerstad

Gravhögar

kelvæg

Staðsetning/Vátservíks Kommún
200 m

1 februar, 2011

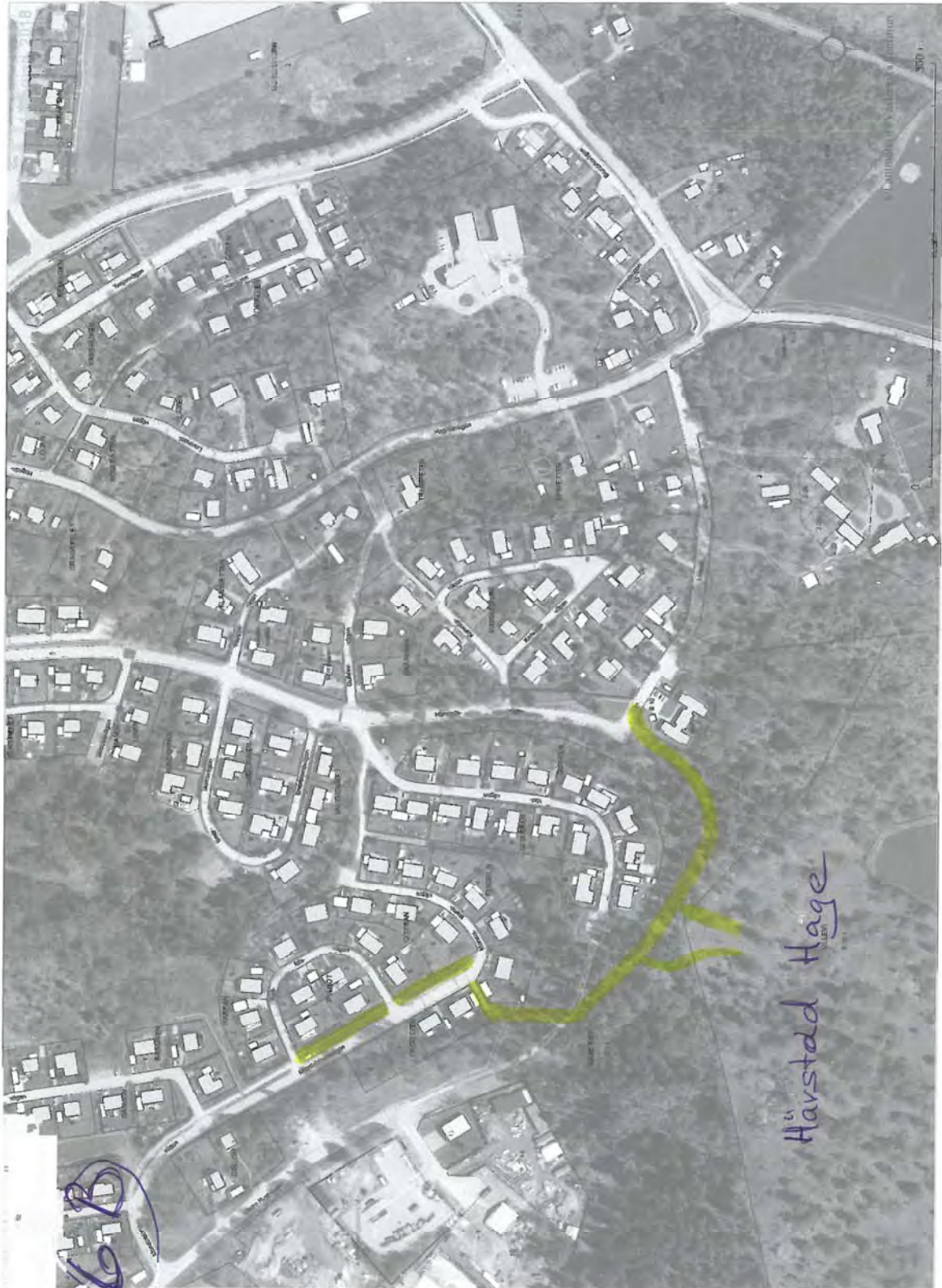
© Lapinmäki GIS Vektor & Kartoitus

250 m

The forest is my going place

Kommentar 20 (till Hans Gustafsson)

1. Den nuvarande sträckningen Odensvågen – Storgatan kommer att vara kvar, men stängs av en kort sträcka för trafik på Odensvågen, vid den Nya Norra infarten till där bebyggelsen börjar, utom för fotgängare, cyklister (och blåljus). Detta

förtydligas i FÖP:en. Tung trafik har då möjlighet att åka via den Nya Norra infarten samt via de andra infarterna, som förut.

2. Att stänga av Södra infarten för biltrafik är inte aktuellt. Vägledning finns i planbeskrivningen om att samarbeta med Trafikverket för säkerare av- och påfarter till och från E22:an, till och från Gamleby.

3. FÖP:en pekar ut ett antal utvecklingsområden för verksamheter, bland annat vid Mellersta infarten. Exakt vad det blir för verksamheter inom dessa utvecklingsområden är ingen FÖP-fråga, utan behandlas i särskild ordning.

4. Frågan om att bygga ovanpå Centrumhuset är ingen FÖP-fråga, utan är en fråga för fastighetsägaren.

5. Gångstigen som avses inventerades när samrådsupplagan av FÖP Gamleby togs fram. Att förbättra stigen är inte aktuellt på grund av topografiska svårigheter.

6. Att göra förbättringar för gång och cykel på Mandelblomsvägen och från Mandelblomsvägen och ut till "Mullekogen" är inte aktuellt. Inte heller från Linneavägen och till "Mullekogen". Däremot finns det redan gång- och cykelväg från Violvägen och ut till grusvägen utanför "Mullekogen", se Planbeskrivningen, figur 6 Trafik i tätorten från.

21. Marian och Bo Söderberg

Inledningsvis måste sägas att detta är en mycket intressant och heltäckande genomlysning och orientering omkring kommundelscentrum Gamleby. Ett helhetsperspektiv som varit spännande att få ta del av.

Vi vill peka på två områden som ytterst positiva och framåtpekande med miljön i fokus:

1/ Ernebergsdammen som ger möjlighet till bevattning på sommaren och tillverkning av konstsnö på vintern, där vatten tas från dagvatten. Ett bra exempel på ett livskraftigt kretslopp. Ernebergsfälten kan utvecklas och bli en verklig mötesplats för sport - och fritidsaktiviteter året om.

2/ Hamnområdet. Ett omfattande förberedelsearbete som så småningom kan leda till att området kan bli det natur - och rekreationsområde gamlebyborna önskar. (tips: En park med fågeldamm på grönytan mellan Östra Ringvägen och hamnen.)

Inom följande områden vill vi dock framföra synpunkter som avviker från förslagen i FÖP.

Norra infarten

FÖP föreslår en ny norra infart för att öka trafiksäkerheten. Här föreligger en logisk kullerbytta! Visst, det är bra att den tunga, farliga trafiken försvinner vid Gamla Torget.

Argument emot:

1/En plankorsning är aldrig trafiksäker - även om det finns bommar och ljus. Det är därför som Trafikverket strävar efter att få bort alla sådana. Enligt vår kontakt på Trafikverket så finns i dag inga verkliga skäl för att få anlägga en ny sådan korsning.

2/ Ett lika stort problem ur trafiksäkerhetssynpunkt är fortsättningen av vägen efter plankorsningen. Då skall all trafik dras fram mellan bostadsområdena Äbyhöjden och radhusområdet Äbyhem. Vägen måste korsas av flertalet låg - och mellanstadiebarn på Äbyängskolan. Det handlar om all trafik norr - och västerifrån, tung och miljöfarlig godstrafik och personbilstrafik.

Fråga: Finns några uppskattningar av hur stort trafikflödet kan bli?

3/ Även ur miljösynpunkt är den nya dragningen ett stort bekymmer. Farligt och tungt gods skall passera rakt genom bostadsområdena. Avgaser och buller kan vara störande.

Dessutom står stora naturvärden på spel vid Gamlebyån och Lidabäcken.

4/ Dessutom förefaller hela projektet helt onödigt, eftersom den tunga och miljöfarliga trafiken till Gamleby kan ledas via mellannerfarten vid Härstad. Längs den infarten finns redan trafiksäkra lösningar, då gång - och cykelvägen går under bilvägen. Godstrafiken dras då inte heller rakt genom bostadsområden.

Alltså:

"Det skall vara säkert och tryggt för fotgängare och cyklister att ta sig fram i Gamleby", säger FÖP.

En ny norra infart borgar inte för detta. Problemen flyttas bara från ett ställe till ett annat. Här ligger den logiska kullerbyttan.

Fjärrbusshållplatsen

Dagens hållplats för fjärrbussar har ett utmärkt läge ur en rad olika aspekter. Det är trafiksäkert och lättillgängligt. Man behöver verkligen inte ha bil för att ta sig dit. Hit promenerar vi med våra "dragväskor" för att resa bort. Däremot behövs uppsnygning, belysning, cykelparkering, fler parkeringsplatser för dem som måste komma med bil, informationstavlor m.m. Av - och påfarter från E22 bör dock bli bättre.

En ny hållplats uppe vid E22 blir bara en förbättring för bussbolagen som kanske kan göra en tidsvinst på någon minut. För gamlebyborna blir det en försämring: Längre bort och bilberoendet ökar, svårtillgängligt för gång - cykeltrafikanter, då E22 ligger högre upp. Är det tänkt att det skall bli trappor upp som på väg 35 vid Ankarsrum?

Alltså:

Förslaget om en ny fjärrbusshållplats är en klar försämring ur såväl trafiksäkerhet – som tillgänglighet. Förbättra den nuvarande hållplatsen vid Flisvägen.

Konklusion:

Vare sig ny norra infart eller ny hållplats för fjärrbusstrafiken ökar trafiksäkerheten.

Den nya norra infarten endast flyttar problemen och skapar nya problem.

Nuvarande fjärrbusshållplats är trafiksäker och lättillgänglig. Låt oss behålla denna, men gör ordentliga av - och påfarter samt gång - och cykelväg ut mot Heda.

Kommentar 21 (till Marian och Bo Söderberg)

1/ Noteras.

2/ Vatten och Samhällsteknik AB har på uppdrag av Västerviks kommun utfört en konsekvensanalys av olika önskemål som finns för Gamleby hamn. Utifrån den är rekreationsområde fortfarande inriktningen i FÖP:en. Men för att få en bättre kunskap över läget föreslår vi en översiktlig miljöteknisk markundersökning, noggrannare geotekniska undersökningar för marken och sjöbottnen utanför kajen, att träspontningens funktion säkerställs för kajen och Gamleby ån samt att säkerställa Östra Ringvägen och Varvsgatans funktioner.

Norra infarten

1/ Under samrådet har Västerviks kommun fått in synpunkter från Länsstyrelsen, som är samordnare av de statliga myndigheterna, inklusive Trafikverket inte fått in några synpunkter som motsätter sig den föreslagna plankorsningen Ny Norra Infart – Tjustbanan.

2/, 3/, 4/ Förtydligas att FÖP:en föreslår säker passage för gång och cykel, gällande Åbyvägen. Vid behov kommer det att i särskild ordning, i samband med projektering att göras utredningar av trafikmängd, avgaser, buller, påverkan på naturvärden, etc. Korrigeras att rekommenderad farligt godsled hanteras i särskild ordning, utanför FÖP:en.

Fjärrbusshållplatsen

På kort sikt kommer fjärrbusshållplatsen vara kvar i sitt nuvarande läge, men på lång sikt flyttas upp till E22:an, enligt förslag i planbeskrivningen. Den exakta utformningen av det nya läget, exempelvis om det ska vara trappor eller inte, är för detaljerat för att vara en FÖP-fråga, utan får hanteras i särskild ordning längre fram i processen.

Konklusion:

FÖP:en föreslår säkrare av- och påfarter från bland annat Mellersta infarten, samt gång- och cykelväg ut mot Heda, se figur 6 Trafik i tätorten, i planbeskrivningen, respektive bilaga 3 – Trafikutredningar.

22. Allan Hansson

Som markägare till utvecklingsområde Solsjö önskar jag utvidga området söder ut för att få med den lilla åkermarken (0.43ha).

Placering av denna eventuella bebyggelse är i lantbrukslandskap så de som bebygger tomter på sådan plats måste räkna med viss påverkan av aktivt lantbruk. Eventuell tillfällig gödSELLUKT är en naturlig del av livsmiljö på landet. Dessutom har det moderna lantbruket modern teknik som minskar dessa doftproblem. Dofterna som uppstår är något man som lantbrukare önskar att reducera i möjligaste mån då det innebär att det blir näringsavgång till ingen nytta. Denna näring som man vill att växtligheten skall tillgodogöra sig istället.

Dessutom är den ovan nämnda åkermarken av en sådan storlek och arrondering att den är omöjlig att bruka på ett effektivt sätt med dagens lantbruksmaskiner. Jag har redan för anmälan om intresse av att eventuellt bebygga i detta område tillfrågat nuvarande arrendator (Ogestad Egendom, Mathias Jonsson). Mathias har inget att invända mot denna förändring i arrendet.

Dessutom är denna plats en av de bättre att bebygga i området för att nyttja havsutsikten.

Jag hoppas att mina synpunkter kan vara till nytta för ert planarbete så att vi tillsammans kan utveckla Gamleby och där med göra Västerviks Kommun till en mera attraktiv plats flytta till.

Jag ser fram emot en fortsatt positiv dialog angående området Solsjö.

Kommentar 22 (till Allan Hansson)

Området du nämner i dina synpunkter är inventerat i samband med utvecklingsområde Solsjö, då samrådsupplagan av FÖP Gamleby togs fram. Med tanke på Stäketbron bör det inte tillkomma alltför mycket trafik, och därmed inte allt för många bostäder på Solnasidan. För att exploatera jordbruksmark bör man ha en mycket god motivering. Dessutom skulle det komma att finnas jordbruksmark i närområdet och med skyddsavstånd till den skulle kanske max en tomt kunna komma till stånd på åkermarken du nämner. Därför är det bättre att inte ändra utbredningen av utvecklingsområde Solsjö, utan låta FÖP:ens förslag fast. Havsutsikt går säkert att få där också. Givetvis ser vi fram emot en positiv dialog med samtliga markägare som FÖP:ens utvecklingsområde berör, genom hela planeringskedjan.

23. Victor Strandberg

Bygg fler nya lekplatser och rusta upp befintliga

De få lekplatserna som finns i Gamleby är gamla och slitna. Till exempel lekanordningarna i Unos Park som var sönder, och därför brådslande fixades efter påpekande från utomstående, är bara ett exempel på det eftersatta underhållet. ”Lekplatsen” i Unos park är dessutom inte ens värdig namnet lekplats med sina 2-3 lekanordningar på en mestadels lerig gräsmatta. Föreslår anläggande av en större riktig lekplats i Unos park med gungor, sandlåda, klätterställning mm.

Inte nog med att lekplatserna är gamla och slitna, det behövs dessutom fler lekplatser. Det finns för få större lekplatser i Gamleby. En av de största, som inte ens egentligen borde kallas stor, ligger i härstadsområdet och är inte lättillgänglig för de barn som inte bor i området.

Förutom att det behövs fler lekplatser behövs det ett varierat utbud av lek på de olika lekplatserna.

De flesta lekplatserna i Gamleby idag tillhör antingen en bostadsrättsförening, en förskola eller grundskola och är därmed inte tillgänglig för allmänheten. Vart ska då de föräldralediga eller turisterna ta vägen med sina barn för att leka?

Fler lekplatser lockar fler barnfamiljer och främjar blomstrandet av Gamleby som helhet.

Ett mer attraktivt Gamleby köpcentrum

Upprustning av Gamleby köpcentrum för att locka till sig nya butiksinnehavare.

- Parkeringslinjerna på parkeringen utanför ICA är utslitna och syns inte.
- Skylten ”toaletter” vid övergångsstället utanför ”Motorsport” pekar åt fel håll.
- Kundvagnskurerna är gamla och ruttna med sliten färg.
- Flertalet butikslokaler står tomma.

Gör Gamleby till ett attraktivt köpcentrum i norra kommundelen, förslagsvis genom att bygga om det till en galleria, för att på så vis locka fler butiksinnehavare.

Förnya utetorget vid köpcentret utanför banken och hälsocentralen. Förslagsvis genom att ta bort den befintliga fontänen, bygga ny lekplats, ge torget en parkkänsla med en damm, buskar och träd och gör den till en mer välkomnande plats.

Mer rimliga hyror för lokalerna i centrum, många upplever dem för dyra idag.

Förslag på nya butiker:

- Skoaffär
- Klädaffär, både herr/dam och barn/ungdom
- Låssmed
- Optiker
- Netto
- Flytta leksaksaffären in i köpcentret för ökad tillgänglighet
- Färgaffär
- Syaffär
- Musikaffär
- Bokhandel
- Elektronik
- Djuraffär

Utökade öppettider i Gamleby köpcentrum på helgerna.

Gör Gamleby Hamn till en attraktiv turistmagnet

Hamnen i Gamleby behöver rustas upp avsevärt. Den lockar inte till sig turister eller ens Gamlebyborna. Utsikten över viken döljs av en gigantisk ful silo som inte ens är i bruk.

Varför inte en marina med gästhamn för att välkomna alla turister. Marinan ska givetvis ge möjligheten att tanka motorbåtarna, som båtutrustning behöver man även tillgång till toaletter, dusch och någonstans att diska.

Restauranger och caféer i hamnen samt ett längre stråk av sjöbodar utmed strandpromenaden. Dessa bodar kan användas som handelsbodas. Placera bodarna utmed en strandpromenad från hamnen till campingen och därmed länka ihop campingen bättre med resten av byn. Samt att hamnpromenaden då får den skärgårds känsla som den idag saknar. En del bodar skulle kunna hyras ut till övernattnings åt sommargäster.

För att hålla vattennivån konstant i hamnen föreslås slussar i inloppen till Gamlebyviken. På så sätt minimeras översvämningsrisken i Gamleby Hamn. Nybyggnation utmed hamnen och strandpromenaden skulle till viss del kunna utföras på flytande pontoner för att minska risken för negativ påverkan i samband med högre vattenstånd.

Sjösättningen av båtar i Gamlebyviken bör även denna förbättras.

Kollektivtrafik

Tidtabellerna för kollektivtrafiken är under all kritik.

- Inför tätare turer
  - Tätare turer stimulerar nytt företagande i Gamleby
  - Idag är det väldigt gles med turer i allmänhet till/från Gamleby. Det gäller alla dagar, men helgerna i synnerhet. T.ex. helgkvällar med 3-4 timmar mellan turerna, vilket inte är acceptabelt.
- Se över busshållplatserna och rusta upp vid behov
- Öka tillgängligheten till buss och tåg
  - Flytta tågstationen närmare centrum
  - Flytta expressbuss hållplatsen till norra infarten
Vilket gör det lättare att byta färdmedel och är närmare centrum
- Manuella inköpsställen för buss/tågbiljetter

Nytt resecentrum vid Gamleby norra infart

Bygg om Gamlebys norra infart till nytt resecentrum och flytta expressbussarna från Flisvägen till den norra infarten eftersom hållplatsen är otillgänglig och ligger helt off.

Samla både pendelparkering, hållplats för lokalbussar och expressbussar vid norra infarten, samt flytta tågstationen närmare centrum. Vilket i sin tur gynnar både företagande, turism och orten som helhet.

Tänk dig den nya tågstationen utformad i gammaldags stil. Ett stationshus som smälter in i omgivningen med äldre arkitektur. I stationshuset bör man finna en kiosk, en väntahall, turistbyrå etc. Turistbyrå och vänthall saknas för övrigt i dagsläget.

Rastplats Gamleby – mellersta infarten

Genom att expressbussarna vid mellersta infarten flyttas till norra infarten frigörs plats.

Varför inte använda platsen till en komplett rastplats med en snabbmatskedja (t.ex. McDonalds) och bensinstation. Rastplatsen ska givetvis även ha gott om plats för uppställning av lastbilar och släp. Med en rastplats i Gamleby lockas nya besökare hit.

Öka trafiksäkerheten i befintliga bostadsområden

Hastigheten i bostadsområdena i Gamleby är i allmänhet på tok för hög. T.ex. har området Haga skyltat 50 km/h rakt in i bostadsområdet. Med tanke på alla barn som bor i området är denna hastighetsbegränsning på tok för hög. Kommunen har tidigare avvisat sänkning av hastigheten till 30 km/h med bakgrund av en nationell översyn av hastigheter i tätort. Visserligen har kommunen lovat att utföra trafikräkningar och hastighetskontroller för att se om det behöver införas hastighetssänkande åtgärder. Men att avvisa en sänkning av hastigheten till 30 km/h visar att kommunen inte helt förstått allvarligheten i problemet.

Hagagatan är en hårt trafikerad boendegata. Det är många som kör väldigt fort på denna gata. Samma gata är dessutom skolväg för många av områdets barn i både förskole och skolålder. Trottoar finns bara på delar av sträckan. Vid Hagagatan 20 finns en dold kurva där det redan inträffat att ett barn har blivit påkört. Det är hög tid att kommunen tar tag i detta problem och ser över både säkerheten, hastighetsskyltningen och vidtar hastighetssänkande åtgärder omgående på Hagagatan.

Flertalet gator i Gamleby bostadsområden används som genomfartsgator. För att komma tillrätta med hastigheten på dessa gator föreslås chikaner så att man blir tvungen att sänka farten och köra sicksack. Samt anläggning av trottoarer och cykelbanor på de bredaste boendegatorna.

Exempel på boendegator i Gamleby där hastigheten är för hög och chikaner föreslås:

- Hagagatan
- Trädgårdsgatan
- Tallgatan
- Ärnebergsgatan
- Härstadvägen
- Hagnäsvägen
- Tjustvägen

Ovan angivna gator är bara några exempel. Hastigheten överlag i Gamleby bostadsområden måste ses över som en helhet. Trafiksäkerheten för barnen i områdena måste prioriteras omgående!

Öppna veteranmuseum

Öppna ett museum i Gamleby som lockar turister till byn. Museet skulle då förslagsvis ha till exempel:

- Veteranfordon
- Antika saker med koppling till byns historia
- Foton och film över Gamleby historia

Gamleby hembygdsförening skulle kunna vara en bra samarbetspartner eller en drivkraft för ett museum.

Kommentar 22 (till Victor Strandberg)

Bygg fler nya lekplatser och rusta upp befintliga

Hänvisar till kommunens lekplatsstrategi, se kommunens hemsida:

<https://www.vastervik.se/nyhetsarkiv/sa-ska-kommunens-lekplatser-bli-bättre/>

Ett mer attraktivt Gamleby köpcentrum

Synpunkterna du har om Gamleby köpcentrum är inte någon FÖP-fråga, utan är frågor för fastighetsägaren till Gamleby köpcentrum samt samfälligheten för Karl-Erik Månssons torg. Mer en fråga för BID- projektet (Business Improvement District) som arbetar just nu med centrala Gamleby.

Gör Gamleby Hamn till en attraktiv turistmagnet

Vatten och Samhällsteknik AB har på uppdrag av Västerviks kommun utfört en konsekvensanalys av olika önskemål som finns för Gamleby hamn. Utifrån den är rekreationsområde fortfarande inriktningen i FÖP:en. Men för att få en bättre kunskap över läget föreslår vi en översiktlig miljöteknisk markundersökning, noggrannare geotekniska undersökningar för marken och sjöbotten utanför kajen, att träspontningens funktion säkerställs för kajen och Gamleby ån samt att säkerställa Östra Ringvägen och Varvsgatans funktioner.

Kollektivtrafik

Busstidtabellerna inte någon FÖP-fråga, utan sköts av Kalmar Länstrafik (KLT).

I planbeskrivningen föreslås det att det ska göras en grundlig genomgång av samtliga busshållplatser för att göra en prioriteringslista för upprustning utifrån deras funktion och tillgänglighet.

I planbeskrivningen föreslås det att samarbeta med Trafikverket för att flytta järnvägsstationen ett fåtal hundra meter närmare Gamleby centrum.

Att flytta expressbusshållplatsen till norra infarten är inte aktuellt. Topografien E22:ans utformning och att Tjustbanan ligger där försvårar omständigheterna. Förslaget ligger fast om att flytta ut expressbusshållplatsen till E22:an vid Mellersta infarten, då läget anses lämpligare. Skiss på utformning redovisas i bilaga 3 – Trafikutredningar.

Manuella inköpsställen för buss/tågbiljetter är ingen FÖP-fråga, utan mer en fråga för Kalmar Länstrafik (KLT).

Nytt resecentrum vid Gamleby norra infart

Se kommentarerna under rubriken kollektivtrafik precis ovan, gällande expressbusshållplats vid norra infarten, respektive att flytta tågstationen närmare centrum

Utformning och innehåll av en eventuell tågstationsbyggnad är ingen FÖP-fråga, utan får hanteras i särskild ordning.

Frågan om turistbyrå är heller ingen FÖP-fråga. Frågan hanteras för hela kommunen, i samband med den upphandling av bemannade turismbyråtjänster som Västerviks kommun kommer att genomföra under 2018.

Rastplats Gamleby – mellersta infarten

Se kommentarerna under rubriken kollektivtrafik precis ovan, gällande expressbusshållplats vid norra infarten. FÖP:en pekar ut ett antal utvecklingsområden för verksamheter, bland annat vid Mellersta infarten. Exakt vad det blir för verksamheter inom dessa utvecklingsområden är ingen FÖP-fråga, utan behandlas i särskild ordning.

Öka trafiksäkerheten i befintliga bostadsområden

Hänvisar till kommunstyrelsens beslut 2018-01-30, där man besvarar ditt medborgarförslag om att sänka hastigheterna i bostadsområden i Gamleby. Beslutet finns i § 16 i kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll och har diarienummer: Dnr 2017/280-109.

Öppna veteranmuseum

Frågan om ett veteranmuseum i Gamleby är ingen FÖP-fråga.

24. Bo Johnsson

Hamnområdet/hamnplanen i Gamleby behöver upprustas. I ett första steg bör bättre allmän belysning tillkomma. Ser man på äldre bilder från hamnplanen så finns det ett antal träd på planen. Dessa bör återskapas.

Den tidigare ståtliga allén vid infarten från Lofta/Nygård bör renoveras och återställas.

Förslaget att slopa broreservatet över Gamlebyviken är bra. En gammal idé att bygga bilväg mellan Solnaområdet och Nygårdsbron, öster om Gamlebyviken, kan vara ett alternativ.

När Torget och Hamngatan renoverades på 1990-talet var tanken att hela Torget skall ha samma nivå på markbeläggningen och att trafiken över Torget skall ske i låg fart och på de gäendes villkor. Så blev inte arbetet utfört, då gatudelen idag är sänkt och har asfaltsbeläggning. Detta bör åtgärdas och Torget och Hamngatan bli gåfartsgata.

På den oexploaterade marken öster om Västerviksvägen, vid f d ASEA-fabriken, anläggas ett fördröjningsmagasin/vattenspegel, dels för fördröjd reglering av det kulverterade dagvattnet från Ernebergsfältet och dels för att åstadkomma en fin vattenspegel på ett idag vildvuxet område.

"Vikingahyddan" vid f d Tjust Motell flyttas till Ernebergsfältet, utmed Hallingebergsvägen, invid toalettbyggnaden. Där kan då skapas en informationsplats/pausplats för besökande bilister/turister. Hyddan kan även vara en del av sportanläggningen och även användas av Solkullen.

Gravhögarna vid Gunnerstad bör få någon form av skyltning. Något som är vanligt vid motsvarande fornminnen, utmed större vägar, i landet.

Vatten och Samhällsteknik AB har på uppdrag av Västerviks kommun utfört en konsekvensanalys av olika önskemål som finns för Gamleby hamn. Utifrån den är rekreativområde fortfarande inriktningen i FÖP:en. Men för att få en bättre kunskap över läget föreslår vi en översiktlig miljöteknisk markundersökning, noggrannare geotekniska undersökningar för marken och sjöbotten utanför kajen, att träspontningens funktion säkerställs för kajen och Gamleby ån samt att säkerställa Östra Ringvägen och Varvsgatans funktioner.

Frågan om att återställa gamla alléer med mera, är något som vi inte vill belysa endast i FÖP Gamleby. Västerviks kommun har för närvarande inte någon trädplan, där det annars vore lämpligt att identifiera objekt i hela kommunen och arbeta fram en plan för dem.

Du tänker en bilväg längs med östra strandkanten (Solnasidan) mellan Nygårdsbron och Ståketbron? Det är inte aktuellt, då topografen är försvarande. Nära strandkanten är det för lågt ner mot vattnet med tanke på översvämningsrisker. Topografen sluttar sedan brant, längre från stranden, vilket försvarar en vägbyggnation. Just norr om där Ståketbron ansluter på Solnasidan finns en liten bussamling som också är försvarande vid vägbygge.

I planbeskrivningen föreslås det att Torget blir gångfartsområde och ingen tung trafik tillåts på Torget, när Nya Norra infarten är byggd. Förtydligas i planbeskrivningen att undantag föreslås gälla för transporter till och från fastighet på Storgatan och delar av Odensivägen. Den exakta utformningen av Torget får utredas i särskild ordning, längre fram i planeringskedjan.

Förtydligas genom en ny karta i planbeskrivningen var det föreslås bli utvecklingsområden för dagvatten. Där är bland annat marken du nämner utpekad. Marken är även utpekad som utvecklingsområde för verksamheter, benämnt Generatorm 2. I miljöbedömningen nämns bland annat att befintlig dagvattenhantering inom Generatorm 2 måste utredas. Hänger ihop med behov av förbättringar av dagvatten generellt i området. Dagvatten uppströms passerar från Ernebergsfältet där det planeras en dagvattendamm. Möjlighet finns att anlägga en dagvattendamm som fördröjer (renar) dagvattnet.

Frågan om att flytta "vikingabyddan" är ingen FÖP-fråga, utan får behandlas i särskild ordning. Inom projektet BID-projektet (Business Improvement District) centrala Gamleby har man identifierat "vikingabyddan" som en resurs att användas för förbättrad information om Gamleby.

I planbeskrivningen föreslås det att fornlämningar bör lyftas fram och tillgängliggöras för allmänheten om det bedöms som lämpligt, samtidigt som skyddandet av dem tillgodoseas. För detta föreslås kulturbeten vara initiativtagare.

25. Egil och Kerstin Bergström

Det är verkligen fint att kommunen tar tag i planering av Gamleby hamn. Vi vill bara komma med ett litet inlägg som kan förstärka det unika i situationen, och som visar hur betydelsefull Gamleby hamn har varit och ånyo kan bli. Gamleby hamn har historiskt varit en mycket viktig handelshamn som man kan utvärdera sedan 1275, men även lämningar från bronsålders tid visar på en aktiv sjöfart. Nu när vi står för en tid där sjöfarten (i alla fall i nutid) inte nyttjar Gamleby hamn som handelshamn, så finns andra möjligheter. I andra svenska hamnar finns ett tryck på exploatering av bostadsbygge med sjöutsikt. Detta tryck saknas i Gamleby delvis p.g.a. mark förhållandet med lera som måste pålas, Men också på att hamnen har lämnats lite åt sitt öde. Den kan nu väckas upp ur sin Törnrosasömn och få en ny betydelse. Kajen ligger där den ligger den går inte att ta bort utan att massorna av lera riskerar att glida ut i viken.

I översiktsplanen vill kommunen ändra planen från industri-till rekreativområde. Det är fint, men vi vill att man ska profilera hamnen som en Kulturhamn Om hamnen ändras från Handelshamn till Kulturhamn är det ju fortfarande rekreation som gäller där det kan finnas kulturella aktiviteter av alla det slag på hamnplanen, som kan bli en oas med grönskande ytor istället för den trista asfalten. När man bestämmer sig för att anlägga en Kulturhamn kan man visa upp något unikt. Det finns inte många sådana hamnar i landet. Med beaktande av att det finns två stora segelfartyg i världen, som har Gamleby på sin namnbräda i aktern, nämligen Linnéa och Vega. Under seglingarna i Östersjön och Nordsjön har ett nätverk av fartyg bildats Och det finns ett intresse hos fartygsägare att kunna hitta olika bra hamnar att besöka. Där man kan träffa andra fartyg och visa upp sig för allmänheten. Där kan en Kulturhamn i Gamleby bli en unik tillgång både för besöksnäringen, kommuninvånarna och för de segelfartyg som vill uppleva hur sjöfarten en gång seglade via i dessa farvatten.

Dessutom finns i hamnens absoluta närhet det anrika Holms Varv som är känt i vida världen för de fantastiska båtar som byggts där. Där de nya ägarna brinner för att bevara och berätta om Holms tid. I grunden är det bara att vi tar tillvara de unika tillgångar som Gamleby har.

I översiktsplanen vill man också göra Gamla Torget till gångstråk. Det är jättebra och vi hoppas att det ska fungera. Det viktiga är enligt vad vi tror att torget inte blir en genomfartsled. Vi föreslår också att farthinder i form av gupp arrangeras.

När det gäller Gamlebys Norra infart anser vi att det är helt onödigt att satsa på en ny sträckning över järnvägen mot centrum. Bättre då att vid infarten förbjuda genomfartstrafik. Den busstrafik som idag går över Torget på väg till Överum och Linköping, måste då dirigeras om till E22 via Centruminfarten och vidare norrut mot avfart till väg 35. Blir lite krångligare men man slipper tung trafik över Torget.

Kommentar 25 (till Egil och Kerstin Bergström)

Noteras.

Vatten och Samhällsteknik AB har på uppdrag av Västerviks kommun utfört en konsekvensanalys av olika önskemål som finns för Gamleby hamn. Utifrån den är rekreationsområde fortfarande inriktningen i FÖP:en. Men för att få en bättre kunskap över läget föreslår vi en översiktlig miljöteknisk markundersökning, noggrannare geotekniska undersökningar för marken och sjöbotten utanför kajen, att träspontningens funktion säkerställs för kajen och Gamleby ån samt att säkerställa Östra Ringvägen och Varvsгатans funktioner.

Angående Torget så får den exakta utformningen av det bestämmas längre fram i planeringskedjan och inte i FÖP:en.

Det är inte aktuellt att stänga av norra infarten för genomfartstrafik. När Nya Norra infarten byggs, så föreslås biltrafiken, inklusive den tunga trafiken ledas om via den. Förtydligas: En kort sträcka längs Odensivägen, från där Nya Norra infarten ansluter, till där bostadsbebyggelsen börjar föreslås i planbeskrivningen att stängas av för trafik, förutom gång och cykel (samt blåljus).

26. Pia och Björn Jurell

Hej! Vi (Björn och Pia Jurell) flyttade till Gamleby under 2017 där vi köpt bostadsfastighet och även Varvsfastigheten med såväl Tore Holms Varv som Distriktsveterinärstationen. För ett år sedan kände vi knappt till att Gamleby fanns, men är mycket positiva till såväl den atmosfär som den potential vi upplever finns i närområdet. Vi är angelägna om att bli tillfrågade om allt vad hamnområdet anbelangar. Vi är även intresserade av ingå i projektgrupper vid behov.

Kommentar till översiktsplan Gamleby

Norra infarten ter sig idag som en omodern trafiklösning som lider av gammalt slentriantänkande. Det egentliga enda behovet av en norra infart består i varuförsörjning norrifrån till Gamleby samhälle. I anslutning till Norra vägen ligger endast Akzos sedan 2015 nedlagda fabrik och den norra vägen tillgodoser eventuella lättare leveranser till små företag (Elajo, Leifs Verktyg mfl). Norra infarten bör efter Akzo, förbjudas för tyngre transport (Länsbussar undantaget) och förses med höjdbegränsande bommar över vägen. Gamla torget förses med viktbegränsning och eventuell hastighetsbegränsning 20 km. All tung trafik till Gamlebys industrier skall ha Mellersta infarten som närmaste och snabbaste infart.

Den nya dragningen av norra infarten över järnvägen (obevakad!) och i direkt anslutning till skolor och äldreboende genomförs icke. I direkt anslutning till tänkt sträckning är också ett utvecklingsområde för bostäder tänkt? Boende på orten kan även intyga svårigheter (inte minst under vinterväglag) att "runda kyrkan" vid Gamleby Centrum, då vägen är brant utan "accelerationsmöjlighet".

Istället för att lägga i storleksordningen 30 mkr på en fullständigt värdelös och farlig ny norra infart (enligt uppgift en tidsvinst på ca 45 sekunder) bör kommunen satsa på en ny infart till Västervik.

Trafikplats "Mellersta Infarten" bör istället byggas ut med hastighetsreglering på E22 (70 km), längre accelerationssträckor och tydligare skyltning. Ny infart/avfart vid Flisvägen med bättre möjligheter för bussterminal med uppvärmd vänthall.

Den nya avfarten kan ev. bli ett välkommet trafikstopp utmed E22: Bensinstation och ex. McDonalds. Mellan Söderköping och Oskarshamn finns få bensinstationer längs vägen och närmaste McDonalds/snabbmatställe finns i Västervik, Linköping, Norrköping och Oskarshamn. Såväl bensinstation som snabbmatställe skapar arbetstillfällen utan att utgöra direkt konkurrens på orten.

I samband med att trafikplats Mellersta infarten blir huvudsaklig infart till Gamleby rätas korsningarna Flisvägen/Västerviksvägen och Västerviksvägen/Ringvägen för att bättre anpassas för tyngre trafik/längre fordon.

Se bilaga 1 och 2.

Satsning på resecentrum

En allt viktigare fråga är kollektiva kommunikationer till/från Gamleby, Västervik, Linköping, Norrköping och Oskarshamn.

Eftersom vi idag har blivit tvungna att acceptera ersättningsbussar i ett stort antal avgångar bör hänsyn därtill tagas. För äldre/yngre resenärer med mycket bagage är förflyttningen från tågstation till ersättningsbuss förkastlig.

Tågstationen (riksintresse) bör rustas upp på befintlig plats och göras mer tillgänglig och kompletteras med uppvärmd vänthall med bevakad vägövergång till Ringvägen för att förhindra återvändsgränder. Tillgängligheten för resenärer förbättras avsevärt genom att buss- och tågvanthall kan delas. Det ökar inte minst tillgänglighet för äldre/rörelsehindrade när hållplatsen är densamma oavsett buss eller tåg.

För kommunikation med stationen är biltrafiken idag intvingad på en återvändsgata med ökad trafikering som följd. Ersättningsbussar måste ta den smala vägen över torget eller övergången vid VVS-firman för att ta sig ner/ut. Att anlägga en övervakad vägövergång istället för vändplatsen vid perrongen är en enkel och billig lösning på problemet.

- Resande kan enkelt ta sig till respektive kommunikationsmedel
- Ersättningsbussar kan lättsamt ”komma ur orten”
- En oövervakad övergång ersätts av en bevakad d:o
- Minskad trafik

Bussar och trafik till stationen slipper därmed vända och belasta tillfartsvägar dubbelt, genom att enkelt kunna utnyttja den nya järnvägsövergången i direkt anslutning mellan stationen och Ringvägen.

Se bilaga 1 och 3.

Gamleby hamnområde

Att över huvud taget planera såväl nybyggnation av bostäder, som upprustning av hamnen utan att ifrågasätta översvämningsrisker och skyfallsriskerna är inte hållbart.

Att anlägga en uppsamlingsdamm för att hindra regnvatten att evakuera direkt i viken med ökad miljöbelastning som följd är en miljöatsning såväl som en ekonomisk satsning (vatten för snöframställning vintertid och bevattning regnfattiga somrar).

Avgörande för hela Gamleby Hamnområdets framtid är dess klimatöverlevnadsförmåga. Att överhuvudtaget tänka, planera och ta kostnader för havsnära åtgärder i Gamleby utan att ta hänsyn till stigande havsvattennivåer och rasrisker i samband med erosioner är helt orealistiskt och ett resursslöseri utan tanke på framtida samhällsutveckling och bevarande.

Enligt Skyfallsrapportens ”Scenario för havsnivåhöjning 2100” står stora delar av såväl Gamleby som Västervik under vatten – även nybyggda områden ligger delvis under ytan (ex. Slotsholmen). Se bilaga 4 och 5.

En planerad invallning i strandnära och berörda områden kommer att vara både dyrt och oekonomiskt och ha en tidsmässigt mycket begränsad effekt. Dessutom riskerar stora kultur- och miljövärden att gå förlorade, i tillägg till att attraktiv mark går till spillo.

Att reglera havsnivån i Gamlebyviken måste ses som den hållbara åtgärden för att bevara Gamlebys särart för framtiden! Gamlebyviken är till sin geografiska och geologiska uppbyggnad idealiskt lämpad för nivåreglering med hjälp av slussportar. En slussport i Västervik skulle göra att översvämningar uteblir, strandnära områden användbara och rasrisker (skred) minskas. Vidare skyddas riksintressen som gammal kulturmark, järnvägen, samt natur- och rekreationsytor.

För optimal miljöhänsyn kan sluss/regleringen av Gamlebyviken kompletteras med en mekanisk ut/inpumpning av havsvatten.

I och med regleringen av Gamlebyviken kan fastigheter i översvämningshotade lägen undvika skador (försäkringsärenden) och få ett bättre utnyttjande av sjönära mark (Lantmännen, fastigheter i norra Gamleby, nytt bostadsområde i Norra Gamleby, Gymnasiet i Gamleby etc). De rasrisker som delar av Gamleby dras med kan också till stor del vara lösta.

För Gamlebys satsning på ökad friluftsvksamhet och turism, båtliv och rekreation, kommer en reglering av Gamlebyviken innebära en långsiktigt hållbar åtgärd. Givetvis kommer en reglerad Gamlebyvik att ha positiva effekter även i Västervik med sin havsnära bebyggelsemiljö.

Ny vattenled bättre vattenkvalitet

För att ytterligare stärka Gamleby-Västervikregionen, avseende båt/sjö/friluftsliv, bör den planerade Gudinge Kanal (tidigare Dragets Kanal) byggas. Med en öppningsbar bro och ytterligare en sluss blir Gamlebyviken inte bara en attraktiv kustmiljö, utan skapar även möjligheter att förbättra vattenkvaliteten i viken. Ett ökat inflöde av friskt vatten kommer öka salthalten i viken, minska övergödningen i vattnet samt förbättra förutsättningarna för fisklivet i viken. För Gamlebys räkning blir orten en helt ny kuststad, med stora möjligheter till betydligt större besöksunderlag med ökade omsättningar hos ortens näringsidkare till följd.

En ny vattenled i Gamlebyviken (med öppningsbar bro) skulle lösa trafikproblem i Västervik (Slottsholmen) och möjliggöra breddning av broarna till en betydligt lägre kostnad än för öppningsbara d.o. Det skulle även innebära att norra delen av Västerviks hamn lever upp som kuststad. För Västervik ger kanalen även en betydligt säkrare insegling (inomskärs) och den norra delen av hamnen får ett uppsving utan det ökade antalet broöppningar som annars måste till.

För Gamlebys del innebär Gudinge kanal en stor, positiv förändring. Hamnen skulle leva upp, gästhamn och gästhamnsbesökare skulle stärka näringslivet på orten (systembolaget, Ica, apotek, vård, järnhandel, båtservice, badplats, restauranger, butiker). Ökat kundunderlag garanterar centrumets överlevnad, ger ökade möjligheter för hela ortens företagande och skapar på sikt ett klimat av nyetableringar istället för avvecklingar.

Att ”fylla på”, dvs valla in, med fyllnadsmassor utmed Gamlebys stränder kommer inte bara att förstöra miljön och strandlinjen. På sikt även vattenmiljön och fiskebeståndet. Den redan nu kläna strandbanken kommer att i accelererande grad sjunka ut i viken och en ständig återfyllnad kommer att krävas.

I skyfallsscenarioet blir invallningen snarare en fördämning när nederbörd skall evakueras ur markerna med stor och långvarig översvämningrisk som följd. Skredrisken minskas inte av att strandlinjen tyngs ner.

Nivåreglering som ersättare för invallning utreds bland annat för Göteborgs Stad, Uddevalla, Karlstad, Arvika, Kristianstad och internationellt bl.a. Nederländerna, St Petersburg och Venedig. I inget av dessa exempel finns så geologiskt sett okomplicerade möjligheter till lösning av nivåreglering. Många mindre hamnar kring engelska kanalen (såväl England som Frankrike) har slussportar för sina inre hamnar för att på ett säkert sätt kunna hålla hamnen skyddad från daglig ebb och flod.

Hamnplanen Gamleby

Syftet med hamnsatsningen på Hamnplan, Silos och kajer är att röja upp i förfallet. Skapa en attraktiv plats att vistas på och stärka ortens historiska betydelse för bygden. Värna om ortens kulturella särart. Bli ett komplement till Västerviks aktiviteter. Öka besökarantalet både under högsäsong och lågsäsong. Stötta ortens företagare. Marknadsföra Gamleby som en välkomnande ort för besökare. Bygga ut gästhamn med hamnservice. Binda ihop hela strandlinjen från Hammarsbadet till Gamleby Folkpark och Trollstigen med en lång belyst strandpromenad.

Den asfalterade hamnplanen med vidhängande kajer och den på planen unika silobyggnaden blir navet i en satsning på marknadsföring av ”Gamlebys Nya Tag”. Prover på kajens kondition har tagits = bra!

Hamnplanen behålls och förbättras. Asfaltsplanen upprustas, lagas. Skarven mellan hamnplan och kaj repareras. Planen dräneras och utrustas med servicepunkter (el och vatten). Planen fungerar som offentlig mötesplats för utställningar och exponeringsyta.

På planen ges möjlighet till korttidsarrangemang för diverse aktiviteter. Möjlighet till elanslutningar på ett antal kontaktpunkter, WiFi, möjligheter till anslutning till VA. Typexempel på aktiviteter:

- Djurhållningsmessa (i samarbete med Jordbruksverket/Veterinärstationen)
- Landbruksexpo (maskiner, verktyg, tjänster) i samarbete med bl.a. Lantmännen Maskin
- Hantverksmessa för lokal företagsamhet
- Fordonsmessa – kommunikation
- Båtmessa (roddbåtar, fritidsfiskebåtar, kanoter/kajaker)
- Fiskemessa/utställning
- Matmessa (fisk, lokala leverantörer, kött, mejeri, spannmål)
- Miljömessa (solpaneler, vindkraft, vattenrening, vedspisar (nya), elproduktion)
- Handelsdagar (knallar, släpvagnsloppis)

Skapa en Gamlebyspecialitet: släpvagnsloppis. Den numer utbredda bakluckeloppisen får en storebror i Gamleby i form av släpvagnsloppis. Här kan skrymmande möblemang, tyngre maskiner, jordbruksföremål, båtar, bilar, övriga fordon, släpvagnar saluföras. Premiär blir i samband med vårmarknaden 2018.

Frågan om uppställningsplatser på hamnplanen för husbilar/husvagnar måste utredas.

1. Vill verkligen husbils-/husvagnsturister stå på en asfalterad hamnplan utan vare sig möjlighet till bad, vattenaktiviteter och utan tillgång till natur?
2. Vill Gamlebyborna ha en ”spontanhusbilspartering” på hamnplanen under hela turistsäsongen?
3. Är det verkligen riktigt att man skall konkurrera med den lokala, organiserade, campinganläggningen Hammarsbadet?
4. Hur löser man hygien- och servicefrågor på hamnplan (gäller inte minst sophantering)?
5. Med en reglerad Gamlebyvik är en mer trivsamt placering av den eventuella uppställningsplatsen söder om båtsjösättningsplatsen norr om hamnområdet. Men ska man verkligen konkurrera med campingen?

Silosarna

Silosarna skall fortsätta att vara Gamleby hamnplans signum/siluett. Unika i sin storlek och bärare av hamnen och ortens betydelse som centralort i norra delen av Kalmar län. Silosarna snyggas upp (högtryckstvättas och ev. målas) och kommer att kvällstid belysas. Silosarna kan även fungera som en bakgrund/fond för en utomhusscen (teater/konserter), och kanske även som drive-in-bio (som i så fall kan vara en del av Tjust Bio).

I en del av silosarna inordnas konferensrum, föreläsningssal/-rum, ev. café (som företrädesvis lokala leverantörer bereds möjlighet att driva). Dessa utrymmen syftar till att bistå såväl utställningar/expoområdet som andra aktiviteter i hamnområdet.

Ta tillvara det nationella och internationella intresset för klättring och skapa ett Svenskt Klättercentrum genom att det i en annan del av silosarna etableras huvudlokal för klättring inom Tjustområdet. Tjust är sedan tidigare känt som ett av Sveriges bättre områden för klättring, där Garpedansberget har en särposition vad gäller både antal leder och svårighetsgrader. Ortens utomhus/naturklättring får därmed ett komplement.

- Traverseringsbana i en av silosarna
- Upplevelseklättring i en av silosarna (mha belysning, projektion och ljud)
- Utomhusklättring på utsidan av silos
- Isklättring utomhus under vintersäsong
- Klättershop i NV silos.

Gästhamn i Gamleby

I direkt anslutning till Tore Holms Yachtvarv anläggs en gästhamn för fritidsbåtar med inriktning på barnfamiljer. Som familjegästhamn kan Gamleby hävda sig med närhet till ALV, Trollstig, Hammarsbadet med hopporn, Lekparker, Caféer och Restauranger, lugnare atmosfär än Västervik. Den anrika Varvsbyggnaden kommer att öppnas upp för allmänheten efter genomgången renovering. Den intilliggande hallbyggnaden iordningställs som servicebyggnad med hamnkontor, duschar, toaletter och tvättutrymmen.

Om Gamleby Hamn kan utvecklas med bl.a. gästhamn ökar underlaget för det lokala näringslivet (ICA, Systembolaget, Vård, Apoteket etc). Ett mer levande båtliv kan ge utrymme för båtlinje Gamleby-Västervik. Gudö Kanal ger utrymme för turistinriktade båtturer i Tjust Skärgård med exempelvis Vega.

Turista i Gamleby med omnejd

När det gäller Gamleby finns det dels impulsbesökare, dels planerade besökare och återkommande gäster.

För impulgästerna är information på plats en nödvändighet. Då största tillflödet av besökare kommer från E22, oftast fordonsburna, är en tydlig och inbjudande skyltning utmed E22 ett absolut måste.

Redan idag finns skylten ”Gamleby: Gamla anor, nya tag” innan avfarten. För en oinvigd blir detta bara ordbajseri. De nya tagen måste konkretiseras likväl som gamla anor måste förklaras. Det finns ingen information om restauranger, hotell, caféer, bensinmack, pressbyrå, bilmekaniker, systembolag, matvarubutik, apotek, vårdmottagning, veterinärstation, badplats, lekplats, trollstig, folkpark, P-platser vid service etc.

Hur ska vi då få besökare att stanna/komma in till centrum istället för att åka vidare 2,5 mil till Västervik eller 4,5 mil till Valdemarsvik? Tre tydliga skyltar bör iordningställas norr om Gamleby vid E22 och tre skyltar söder om Gamleby vid E22 samt tre skyltar på väg 35 när man anländer från Linköping.

- Skylt 1: Översiktskarta över Gamleby med inritat Turistbyrå, ICA, Systembolag, Apotek, Bank, Bensin, Gamla torget, Vårdcentral, Veterinär
- Skylt 2: Restauranger, Caféer, Hotell, Bad, Camping, Sjösättningsramp
- Skylt 3: Aktiveter, Bowling, Trollstig, Bad, Ridning, Fotboll, Båtuthyrning, Cykeluthyrning, Fiskekort/-platser, Klättringsleder

Det saknas dock en turistbyrå i norra delen av Västerviks kommun. Skapa en riktig turistbyrå vid Gamla Torget. Turistbyrån blir centralenhet för stuguthyrning, camping, upplevelser (klättring, ALV, ridning, båtliv, fiskekort). Ett välkommet lokalt alternativ till Västerviks turistbyrå. Representerar norra delen av kommunen (Överum, Ukna, Edsbruk, Gamleby, Almvik).

Flytta Biblioteket till Gamleby Centrum för att öka tillgängligheten för såväl äldre som rörelsehindrade. Inrätta ett internetcafé i Gamleby Centrum för – inte minst – den äldre befolkningen i kommunen. Eventuellt kompletteras med handledning/rådgivning.

Arbeta aktivt för att fylla centrumbyggnaden med samhällsnyttiga funktioner om inte näringslivet kan lockas till detta. Finns det möjlighet att locka större webhandelsaktör till bygden (webhallen, bygghemma eller liknande). Inordna särskild enhet (separerad från Pressbyrån och ICA) som fungera som ombud för DHL, Schenker, Posten.

Skapa ett kulturcentrum för bygden i Åby Herrgård: Uppmärksamma Gamlebyshistoria som huvudort under Vikingatiden. Ev. kan Vikingadagar inrättas med vikingamässan/veckan/lajv (jmf. Medeltidsveckan i Visby).

Gör om äldreboendefastigheter till studentbostäder när nya äldreboendet byggs. Studentbostäder behövs då Gamleby satsar på fler utbildningsplatser.

Självkörande bussar: testpilot Gamleby

Möjliggör en förbindelse mellan Gamla Torget, Gamleby Centrum, Busshållplats

Flisvägen och Resecentrum.

KOPPLING TILL SLOGAN ”GAMLA ANOR, NYA TAG”

GAMLA ANOR = inga trafikljus, inte stor trafiktäthet, lugnt tempo (bussarna går 10 km/tim)

NYA TAG = nytänkande, ta till sig nya idéer

MARKNADSFÖRING

1 Marknadsföring lokalt

- Kustlandet
- Västervik Framåt
- VP
- VT
- Vägskyltar
- Internet

2 Marknadsföring rikstäckande

- Press Fack (reportage/annons)
- Fackpress (reportage/rapport)
- Dagspress (reportage)
- Internet
- Uppskyltning

3 Marknadsföring internationellt

- Internationell press
- Fackpress
- Turistinformation
- Internet

BILAGA 1

Övervakning av trafik

- Höjd begränsning
- Skuldetaket
- Vårdplats

Förbjudet för tung trafik

20 km/h

Dragning av Järnvägsgränd över järnvägen avslutas till Östra Ringv. (bort med återvänds trakt till Resecentrum)

Ny köpplats på park

utvärdat vägkorning (för långa fordon)

Ny vänt hall för buss & tåg

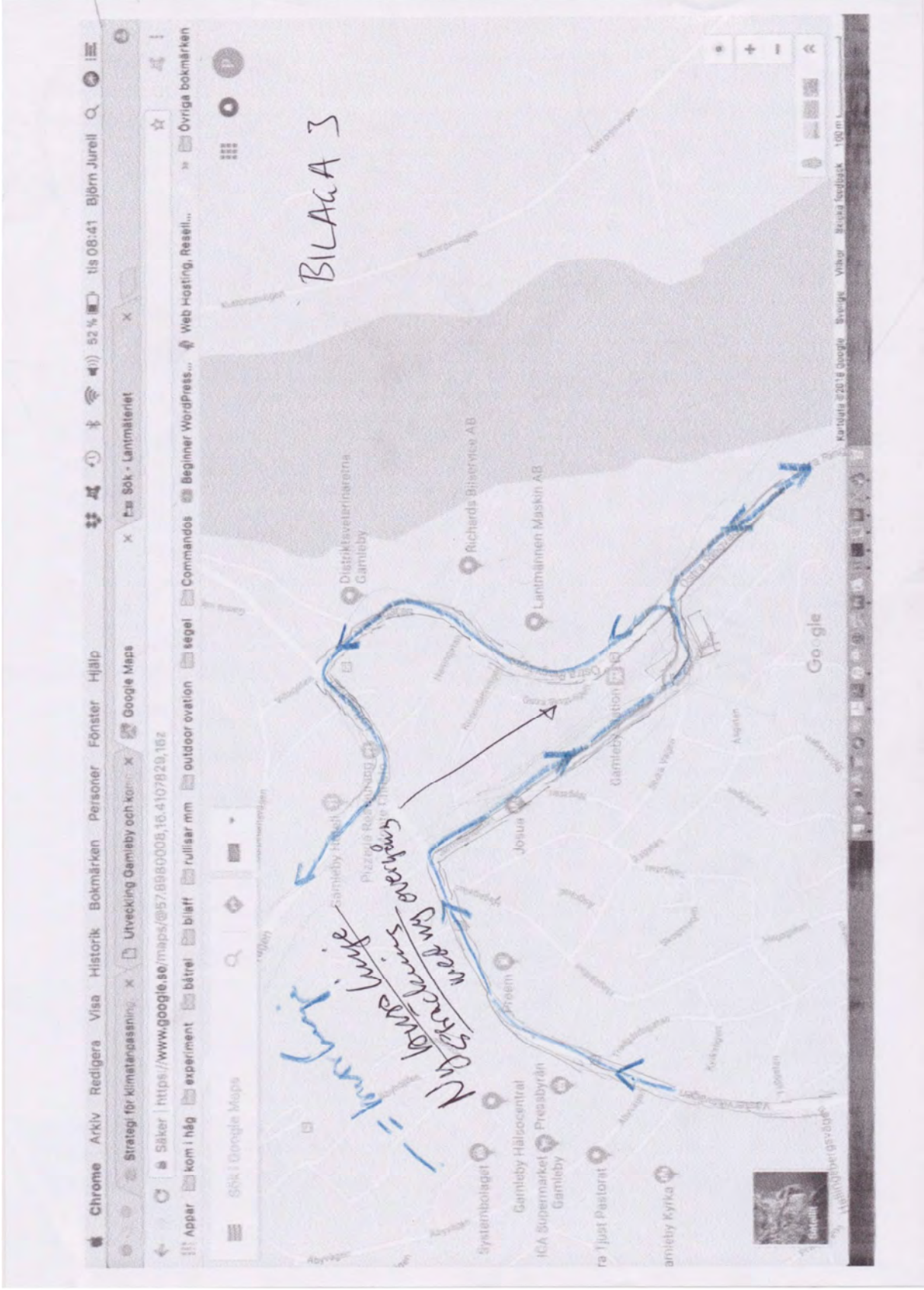
an för buss korning + bensin stn (restoran)

utvärdat vägkorning (för långa fordon)

BILAGA 2

BILAGA 3

Nytt sträcknings område för övervakning

BILAGA 4

Scenario för havsnivåhöjning 2100- Gamleby

BILAGA 5

Scenario för havsnivåhöjning 2100 – Västervik

Alternativ 1 för
placering av stors
för undvikande av över-
svämning
av Gamla
och
Nora delen
av Västervik

Alter-
nativ 2
Över-
svämning
skydda
hela
Västervik
(inkl Gamla
by)

EXEMPEL PÅ FASADBELYSNING AV

20th January 2014

Ljus i mörkret på Kubal

FABRIKS BYGGENADER
(SILOSARNA)

[http://4.bp.blogspot.com/-7pIvUL0Dho/LvAbsb3bIV/AAAAAAAAABMI/PgXtIsCFDXU/s1600/Kubal_hela.jpg]

Aluminiumsmältverket i Sundsvall. Kubal heter det nu. När jag hade en praktikplats här i slutet på åttiotalet hette det GA Metall och före det Gränges Aluminium. Om det hette något annat innan det vet jag inte. På praktiken skulle kungen göra ett besök på fabriken och jag och min klasskamrat Henrik fick sopa en vägg i gjuteriet med piasavakvast. Det var centimetertjockt med damm och vi hade endast enkla andningsmasker som skydd. Kungen passerade inte ens där. Härromkvällen tog jag denna bild på de belysta skorstenarna. Någon minut innan ett snöoväder drog in och försämrade sikten totalt.

Upplagt kl. 20th January 2014 av foxsound

Etiketter: fabrik, industri, Sundsvall

Lägg till en kommentar

Kommentar 26 (till Björn och Pia Jurell)

Kommentar till översiktsplan Gamleby

Det är inte aktuellt att stänga av norra infarten för tyngre transporter (Länsbussar undantaget). När Nya Norra infarten byggs, så föreslås biltrafiken, inklusive den tunga trafiken (bussar inkluderat) ledas om via den. Förtydligas: En kort sträcka längs Odensvivägen, från där Nya Norra infarten ansluter, till där bostadsbebyggelsen börjar föreslås i planbeskrivningen att stängas av för trafik, förutom gång och cykel (samt blåljus). Förtydligas: Tung trafik leds om så att den inte går över Torget, förutom när det gäller tung trafik till och från fastighet på Storgatan och delar av Odensvivägen, som får passera Torget. Den exakta utformningen av Torget får utredas i särskild ordning, längre fram i planeringskedjan. Mellersta infarten kommer fortfarande vara ett alternativ för tung trafik framöver

Förtydligas: Nya Norra infarten kommer att byggas med en bevakad övergång över Tjustbanan. Naturligtvis kommer det att i särskild ordning, i samband med projekteringen att arbetas för att få en säker passage för gång- och cykeltrafikanter, barn och äldre inkluderat. Utvecklingsområde Länjalen 1 (för bostäder) ligger på en höjd och det har tagits upp som

vägledning i planbeskrivningen att en eventuell farligt godsled ska beaktas och utredas särskilt vid detaljplanläggning. Västerviksvägen är inte för brant, även vid vinterväglag.

Det ena behöver inte utesluta det andra. En Södra infart till Västerviks utreds i särskild ordning.

I planbeskrivningen föreslås det ett samarbete med Trafikverket för att arbeta vidare med trafikplats Mellersta infart, inklusive ny expressbusshållplats. En skiss på hur en sådan Trafikplats för Mellersta infarten ska se finns i bilaga 3 – Trafikutredningar. Exakt hur allt det här ska planeras och genomföras behandlas i särskild ordning och inte i FÖP:en.

FÖP:en pekar ut ett antal utvecklingsområden för verksamheter, bland annat vid Mellersta infarten. Exakt vad det blir för verksamheter inom dessa utvecklingsområden är ingen FÖP-fråga, utan behandlas i särskild ordning.

Korsningarna Hallingeborgsvägen/Västerviksvägen och Västerviksvägen/Östra Ringvägen kommer inte föreslås att rätas ut enligt ert förslag. Det finns inget behov med tanke på tyngre trafik/längre fordon och det är heller inte motiverat att ändra nuvarande markanvändning, enligt ert förslag.

Satsning på resecentrum

I planbeskrivningen föreslås: Samarbeta med Trafikverket för att flytta järnvägsstationen ett fåtal hundra meter närmare Gamleby centrum. Järnvägsstationen blir resecentrum för Gamleby och görs om för att öka attraktiviteten och tillgängligheten samt underlätta för platsens funktion som järnvägsstation, busshållplats och parkeringsplats. I utformningen av platsen bör trygghets- och brottsförebyggande perspektiv inkluderas, liksom tillgängligheten för personer med funktionsvariationer. Gamleby resecentrum ska fungera som bytespunkt för tåg och buss, med god angoring för fotgängare, cyklister och bilister. Även se över möjligheterna för framtida bostäder och verksamheter i anslutning till resecentrat.

Utformning och innehåll av en eventuell tågstationsbyggnad är ingen FÖP-fråga, utan får hanteras i särskild ordning.

Att anlägga en vägövergång på stationsområdet är inte aktuellt. Generellt sett är det bra att hålla nere antalet plankorsningar över Tjustbanan, med tanke på bland annat framtida samarbete med Trafikverket.

Gamleby hamnområde, Hamnplanen Gamleby, Silosarna, Gästhamn i Gamleby

Vatten och Samhällsteknik AB har på uppdrag av Västerviks kommun utfört en konsekvensanalys av olika önskemål som finns för Gamleby hamn. Utifrån den är rekreationsområde fortfarande inriktningen i FÖP:en. Men för att få en bättre kunskap över läget föreslår vi en översiktlig miljöteknisk markundersökning, noggrannare geotekniska undersökningar för marken och sjöbotten utanför kajen, att träspontningens funktion säkerställs för kajen och Gamleby ån samt att säkerställa Östra Ringvägen och Varvsгатans funktioner.

Ny vattenled bättre vattenkvalitet

Gudinge kanal (tidigare Dragets Kanal) är inte aktuell och ligger dessutom utanför den geografiska avgränsningen för FÖP Gamleby.

Turista i Gamleby med omnejd

Gamla anor – nya tag. Skyltning/information vid E22:an är ingen FÖP-fråga, utan får hanteras i särskild ordning. Mer en fråga för det BID-projektet (Business Improvement District) som arbetar med centrala Gamleby.

Frågan om turistbyrå är heller ingen FÖP-fråga. Frågan hanteras för hela kommunen, i samband med den upphandling av bemannade turismbyråtjänster som Västerviks kommun kommer att genomföra under 2018.

Att flytta biblioteket till Gamleby Centrum samt fylla de då tomma lokalerna i Åby Herrgård är heller ingen FÖP-fråga, utan hanteras i särskild ordning.

Synpunkterna du har om verksamheter i Gamleby köpcentrum är inga FÖP-frågor, utan är frågor för fastighetsägaren till Gamleby köpcentrum.

Att Skapa ett kulturcentrum för bygden i Åby Herrgård är ingen FÖP-fråga.

Att göra om äldreboende till studentbostäder när det nya äldreboendet byggs är ingen FÖP-fråga, utan får hanteras i särskild ordning.

Självkörande bussar: testpilot Gamleby

Frågan om självkörande bussar är ingen FÖP-fråga. Däremot så föreslås det i planbeskrivningen att Samarbeta med KLT (Kalmar Länstrafik) för att länka samman fjärrbusshållplatsen vid Mellersta infarten med resecentrum med en buslinjesträckning.

MARKNADSFÖRING

Marknadsföring av Gamleby är inte en FÖP-fråga, sköts av Västervik Framåt. Även en fråga för BID-projektet (Business Improvement District) som arbetar med centrala Gamleby.